

Til lovforslag nr. L 84. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 11. december 2003

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion, lov om erhvervsuddannelser, lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. og lov om produktionsskoler

(Fornlyelse af vekseluddannelsesprincippet, finansieringsomlægning m.m.)

[af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs)]

1. Ændringsforslag

Undervisningsministeren har stillet 12 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 13. november 2003 og var til 1. behandling den 2. december 2003. Lovforslaget blev efter 1. behandling henviset til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 27. november 2003 de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Yasar Malik,
RestaurationsBranchens Forbund,
SKP-elever, Mohamad Qaddoura, Lyngby
Uddannelsescenter, Kim Bergholtz, Center

for Erhverv og Uddannelse Storstrøm, og
John Jacobsen, Dansk Metal,
SKP-initiativet i København,
Teknisk Erhvervsskole Center og
TIB-repræsentanter fra Lokale Uddannelses-
udvalg samt elever fra Københavns Tekni-
ske Skole, Selandia – Center for Erhvervs-
uddannelser og Svendborg Tekniske Skole.
Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Yasar Malik,
RestaurationsBranchens Forbund,
SKP-elever, Mohamad Qaddoura, Lyngby
Uddannelsescenter, Kim Bergholtz, Center
for Erhverv og Uddannelse Storstrøm, og
John Jacobsen, Dansk Metal,
SKP-initiativet i København,
Teknisk Erhvervsskole Center og
TIB-repræsentanter fra Lokale Uddannelses-
udvalg samt elever fra Københavns Tekni-

ske Skole, Selandia – Center for Erhvervsuddannelser og Svendborg Tekniske Skole.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 108 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. 29 af udvalgets spørgsmål og undervisningsministerens svar herpå er optrykt som bilag 3 til betænkningen.

Øvrig udvalgsaktivitet

Udvalget har på alm. del – bilag 76 stillet 12 spørgsmål til undervisningsministeren til mundtlig besvarelse vedrørende aftalen af 5. november 2003 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om fase II – fornyelse af vekseluddannelsesprincippet og nye løsninger i stedet for skolepraktik. Undervisningsministeren besvarede spørgsmål T-AC i et åbent samråd med udvalget den 26. november 2003. Ministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for ministerens besvarelse af spørgsmålene. Talepapiret er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF, KF og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre indgik i efteråret 2002 en flerårsaftale om erhvervsuddannelserne. Aftalen omfattede blandt andet flere økonomiske ressourcer til uddannelserne, men også klare mål for at sikre de bedst mulige uddannelser. Erhvervsuddannelserne udgør en meget central del af det danske uddannelsessystem, og det er karakteriseret ved for den største del af elevernes vedkommende at fungere optimalt ved, at eleven gennemgår en vekseluddannelse, hvor teori kombineres med praktik i en eller flere virksomheder.

Vekseluddannelsen indeholder mange gode elementer, og effekten heraf er blandt andet en smidig overgang fra uddannelse til arbejdsmarked og konkrete færdigheder, som straks kan bringes i anvendelse efter afsluttet faglig uddannelse.

Generelt er beskæftigelsesmulighederne gode for faglærte, og det er givet, at nøglen til indtræ-

den og fastholdelse på arbejdsmarkedet i dag og i fremtiden er en god og solid uddannelsesmæssig baggrund. Det har derfor været helt centralt for partierne at forny og udvikle uddannelserne på en sådan måde, at uddannelserne i videst mulige omfang hjælper de unge i gang i en praktikplads og giver dem de udviklingsmuligheder, som de ønsker, samt reducerer det betydelige frafald, der er fra en række af uddannelserne.

Gennem de seneste år er antallet af praktikpladser blevet reduceret, og køen af praktikpladssøgende er øget. De praktikpladssøgende har for størstedelens vedkommende været koncentreret på få, meget forskellige uddannelser, og der har derfor været behov for nye initiativer, som kan sikre en bedre matchning mellem udbuddet af praktikpladser/beskæftigelse og elevernes uddannelsesvalg. Lovforslaget indeholder derfor mulighed for differentierede løsninger for de forskellige uddannelser, herunder adgangsbegrænsning, fornyelse af uddannelserne m.v. Løsningen for de mange praktikpladssøgende inden for tømrerfaget er således ikke nødvendigvis de samme som for køen af praktikpladssøgende inden for kontorfaget. Det har derfor været centralt for flertallet, at lovforslaget lægger op til løsninger, som er målrettede mod de enkelte uddannelser og problemstillinger, som varierer geografisk og på tværs af fagene.

Lovforslaget tager udgangspunkt i at løse de strukturelle barrierer, der har været for aftaleindgåelse og sikre en optimal incitamentsstruktur på praktikpladsmarkedet for at tilgodese elevernes behov forog ønske om at gennemføre uddannelser med praksisnær undervisning og tilegnelse af almene og teoretiske færdigheder.

Med lovforslaget fastholdes uddannelsesgarantien på en sådan måde, at elever, som optages i et hovedforløb, også garanteres mulighed for at nå frem til faglært niveau. Lovforslaget tager således udgangspunkt i erkendelsen af, at lige som man ikke kan uddanne lærere uden praktik på en skole, så kan man heller ikke uddanne tømrere, murere, bagere eller andre faglærte, uden de får muligheden for at stifte bekendtskab med de rutiner, som er på en arbejdsplads.

Aftalen lægger op til en reduktion i antallet af elever, som tilgår skolepraktik. Det skyldes, at partierne bag aftalen opfatter skolepraktik som en nødløsning, og at en forøgelse af skolepraktikantallet ikke er et succeskriterium, men snarere

et symptom på de problemer, som lovforslaget lægger op til at løse.

Skolepraktikken må ikke blive en sovepude for virksomhederne. Derfor er det afgørende, at de »hvilende praktikpladser«, som aktiveres i form af virksomhedsforlagt undervisning, delaftaler og restuddannelsesaftaler, i videst mulige omfang konverteres til hele praktikpladser, hvor der indgås en kontrakt mellem virksomheden og eleven, således at det optimale forløb kan gennemføres.

Der ligger et stort ansvar hos aktørerne på praktikpladsmarkedet for at sikre, at uddannelserne matcher de behov, virksomhederne har, og for at sikre smidige aftaler, så flest muligt sikres en praktikplads gennem hele forløbet. Med lovforslagets vedtagelse er der mulighed for at ændre struktur i hovedforløbet, hvis det skønnes, at ændringer heri vil afhjælpe situationen. De faglige udvalg ventes inddraget i dette arbejde, ligesom de faglige udvalg vil kunne spille en central rolle i udmøntningen af eud+, som er et ekstra tilbud til eleverne om fleksible uddannelsesmuligheder.

Der etableres endvidere nye korte uddannelser. Disse er ikke »halve uddannelser«, sådan som nogen har påstået, men ganske enkelt uddannelser, der enkeltstående eller suppleret af yderligere kurser retter sig til konkrete funktioner på arbejdsmarkedet. Ideen om nye, korte uddannelser er opstået i det udvalg bestående af arbejdsmarkedets parter, som ministeren nedsatte i forlængelse af flerårsaftalen om erhvervsuddannelserne. Det er forligspartiernes opfattelse, at flere korte uddannelser vil kunne tilgodese elever, der ellers risikerer at falde fra uddannelserne.

Samtidig vil forbedringer i anvendelsen af EMMA-kriterierne medvirke til, at eleven reelt gives muligheden for at vælge mere bredt med hensyn til endelig uddannelse, f.eks. mellem eud, landbrugs- og sosu-uddannelsen. Men eleven sikres også mulighed for 10 ugers ekstra undervisning, som kan supplere elevens allerede erhvervede kvalifikationer.

Samtidig sikres skolerne klare incitamentter til i videst mulige omfang at medvirke til at skaffe eleverne i praktik. Således indeholder lovforslaget en præmiering til skolerne for hver uddannelsesaftale, der indgås. Samtidig øges muligheden for at skabe fleksible uddannelsesaftaler, så-

ledes at mange af de såkaldt hvilende praktikpladser kan bringes i anvendelse.

Lovforslaget tager også fat på endnu et centralt element: en større fleksibilitet i de faglige uddannelser. Det er meget, meget vigtigt, at der er muligheder for unge, som ikke kan overskue at skulle igennem en fireårig uddannelse, selv om det er med en faglig uddannelse, at de har mulighed for at komme ud med en kompetence, der er beskrevet med en klar jobprofil og med jobmuligheder på arbejdsmarkedet.

Lovforslaget lægger også op til en reduktion i skolepraktikydelser. Det er vigtigt at holde sig for øje, at det ikke er meningen, at eleverne skal gå i den skolepraktik, som de stadigvæk har mulighed for at gå i hele perioden igennem, hvis de overhovedet kan undgå det.

De halvårslige evalueringer, hvor man gør status og ser, hvor de unge mennesker er gået hen, skal bruges til at justere de regler, som vedtages med dette lovforslag, således at området kan fungere.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF og KD) instiller lovforslaget til lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL) indstillet lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget finder, at lovforslaget udhuler uddannelsesgarantien, fjerner næsten 5.000 nødvendige skolepraktikpladser, vender den tunge ende nedad i forhold til unge med anden etnisk baggrund end dansk – aktiverede og revalidender – gennemfører halve uddannelser, som ingen har bedt om, straffer eleverne for andres forsømmelser, giver et lavere uddannelsesniveau, indfører skærpet adgangsbegrænsning samt indføres med tilbagevirkende kraft for de elever, der er startet på grundforløbet.

Virksomhederne uddanner færre unge. Det viser Socialforskningsinstituttets tal fra november 2003: et fald fra 109.000 i 1998 til 88.000 i 2002.

Det faldende antal lære- og praktikpladser kommer i en tid, hvor 12.000 unge ikke kan få den ønskede praktikplads. Med dette lovforslag vil regeringen reducere antallet af skolepraktik-

pladser fra de nuværende ca. 7.000 til et årligt indtag på 1.200.

Det hænger ganske simpelt ikke sammen, og det er også den gennemgående røde tråd i høringsvarene til dette lovforslag.

Skolepraktikken (SKP) og elevernes mobilitet

Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten vender sig stærkt mod denne beskæring af skolepraktikken. Man kunne sige til arbejdsgiverne, at hvis de er så stærkt imod skolepraktikken, så kunne det problem løses ved, at de oprettede det tilstrækkelige antal praktikpladser, kort sagt leve-de op til deres ansvar.

I aftalen retter man også bager for smed. I aftalen påpeges det, at visse branchers uhensigtsmæssige brug af skolepraktik skal imødegås. Det vil man imødegå ved at straffe eleverne gennem nedsættelse af lønnen under skolepraktik, skærpe-lse af kravene til elevernes faglige og geografiske mobilitet samt nedskæring af SKP pladser.

Man mener, at arbejdsgiverne ikke gør det rigt-tige, og derfor går man efter eleverne. Logikken er meget svær at få øje på. Der er ingen krav til arbejdsgiverne i dette lovforslag, kun krav til eleverne. Eksempelvis ser man ikke noget for-kert i at tvinge en 17-årig fra Ålborg til Nakskov for at få en praktikplads på træfagenes byggeud-dannelse, jf. undervisningsministerens besvarelse af spørgsmål 11.

Endnu mere absurd virker det, når ministeren i besvarelsen af spørgsmål 48 bl.a. skriver: »De skærpede krav til elevernes mobilitet kan også være med til at sikre at flere ledige praktikplad-ser fremover bliver besat af søgende elever«. Samtidig skriver ministeren i besvarelsen af spørgsmål 18: »Der findes ikke relevante og an-vendelige statistikopgørelser over antal ubenyttede praktikpladser. Der er heller ikke andre of-fentligt tilgængelige og brugbare informationer om antallet af ubenyttede godkendte og anvendelige praktikpladser.«

Ministerens besvarelse af henholdsvis spørgs-mål 18 og 48 viser klart, at der ikke er overblik over noget som helst. Regeringen tror, der findes ledige praktikpladser, men man har ikke tallene. Der er ikke noget statistisk grundlag for antagel-sen – en antagelse, som er en væsentlig del i re-geringens forslag til incitamentsstruktur. Anta-gelsen er tom snak, der er simpelthen ikke stati-

stisk belæg for at tro, at der findes ledige prak-tikpladser.

Vismændene

Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten vil endvidere henlede opmærksomheden på vis-mandsrapporten fra december 2003, hvori vis-mændene fremhæver, at aftalen, der ligger til grund for lovforslaget, ikke tilskynder arbejds-giverne til at oprette flere praktikpladser. Det underbygger de argumenter, som partierne har fremført i dette betækningsbidrag.

Lavere vidensniveau er ikke løsningen

Regeringens forslag om nye korte uddannelser løser ingen problemer, tværtimod. Erhvervs-livet har jo ikke lige frem stået og råbt på disse halve uddannelser, og man kan jo spørge, hvad der lig-ger til grund for, at arbejdsmarkedet lige pludselig vil efterspørge halve uddannelser. Erfaringer i nogle af høringsvarene, bl.a. fra HK, peger også på, at halve uddannelser ikke er løsningen, men hurtigt bliver en del af problemet. I bedste fald virker det en smule naivt at tro, at delkom-petencer og øget brug af kortere erhvervsuddan-nelser kan løse problemerne og skaffe flere prak-tikpladser.

Danske virksomheder, dansk konkurrenceev-ne og danske unge efterspørger et højere kompe-tenceniveau – ikke et lavere. Det understreges også klart i Håndværksrådets høringsvar, hvori der bl.a. står: »Det er Håndværksrådets vurde-ring, at virksomhederne generelt set efterspørger et højere kompetenceniveau – ikke et lavere. En trindeling kan derfor risikere at medføre, at unge tilskyndes til at tage en uddannelse, der vil stille dem dårligere på arbejdsmarkedet.«

Med dette lovforslag kan ministeren nedsætte ad hoc-udvalg til, mod parternes anbefaling og mod de faglige udvalgs anbefaling, at lave korte uddannelser, som arbejdsmarkedet ikke efter-spørger. Reelle beskæftigelsesmuligheder inden for brancherne kan ikke beskrives uden parter-nes medvirken, og det kunne da også være inter-essant, om ministeren kunne give nogle eksem-pler på nogle faglige udvalg, som har »sovet i ti-men«. Det har ikke været muligt ved besvarelsen af spørgsmål 16 at få ministerens svar på dette spørgsmål.

Uddannelsesgarantien vigtig for de unge

Uddannelsesgarantien er særdeles vigtig for de unge. En undersøgelse fra Gallup fra august i år viser bl.a., at uden uddannelsesgaranti vil 20 pct. fravælge erhvervsuddannelserne. Med regeringens forslag lægges der op til en udhuling af uddannelsesgarantien – og dermed færre unge, der tør gå i gang med de faglige uddannelser, som alle, når der holdes festtaler, mener er vigtige. Virkeligheden er åbenbart en anden. Regeringen mangler også at svare på, hvad den vil gøre, hvis de ekstra praktikpladser ikke bliver fundet. Hvor er det nye incitament til oprettelse af praktikpladser, som ikke var der tidligere?

Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten vil genindføre den rigtige uddannelsesgaranti, når det politiske flertal er til det.

Regeringens mærkværdige opfattelse af »uddannelsesgarantien« fremgår klart af svaret på spørgsmål 35, hvor ordet »uddannelsesgaranti« fra regeringens side konsekvent skrives med anførelsestegn, hvilket jo må betragtes som en ren tilståelsessag. I samme svar er der således også angivet seks pinde, bl.a. en stramning af den geografiske og faglige mobilitet, påtegningen af flere uddannelser på den såkaldte »negativliste« samt indførelse af adgangsbegrænsning på flere uddannelser. Det er altså, hvad regeringen sammen med oprettelsen af eud+, det faglige mobilitetskrav samt muligheden for flere mobilitetsfremmende ydelser betragter som »uddannelsesgaranti«. Der er meget svært at se, at det skulle give uddannelsesgaranti, og det er derfor rimeligt, at uddannelsesgaranti skrives med anførelsestegn.

På trods af udvalgets spørgsmål til ministeren er det ej heller lykkedes at få en specifikation og beregning over, hvorledes man vil skaffe de 2.000 ekstra praktikpladser. Der er nogle generelle vendinger, som ikke på nogen måde godtgør, at målet er opnåeligt.

Øvrige bemærkninger

Den meget voldsomme begrænsning i skolepraktikken vil samtidig koncentrere skolepraktikken i de store byer. Det er også en urimelig centralisering af erhvervsuddannelserne. Forligspartierne må også have gjort sig tanker om, hvilke uddannelser der ikke længere skal have skolepraktik. Med de helt aktuelle tal vil der for-

svinde 5.800 skolepraktikpladser. Har man bare taget disse pladser i blinde?

Finansieringsomlægningen i dette lovforslag vil fuldt gennemført give en statslig besparelse i størrelsesordenen knap 500 mio. kr. Dermed er det i princippet de unge, der kommer til at betale for de voksnes uddannelse, bl.a. ved, at man tager en stor del af godtgørelsen fra de unge, der kommer i skolepraktik, og ved, at der bliver langt færre skolepraktikpladser. Samtidig mister arbejdsgiverne det økonomiske incitament til at oprette praktikpladser. I dag bidrager alle arbejdsgivere til finansieringen, både de, der har praktikelever, og de, der ikke har. Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten er modstandere af disse ændringer, der fuldstændig fjerner ansvaret fra arbejdsgiverne.

Med ændringen skal arbejdsgiverne ikke længere forestå finansieringen. Mindretallet er derfor uforstående over for, at forligspartierne ikke har valgt at bruge de knap 500 mio. kr. til at forbedre og fastholde en reel uddannelsesgaranti.

Afsluttende bemærkninger

Dette lovforslag er partierne stærkt imod, og dem, der kommer til at betale den højeste pris for dette lovforslag, er de mange tusinde unge der må se drømmen om en bred, velfunderet og anerkendt hel faglig uddannelse forsvinde i tågerne.

Sluttelig vil Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten gøre nogle bemærkninger om lovforslagets behandling. Det er langt fra rimeligt, at sådan et komplekst lovforslag som dette, som indeholder ændringer af 5 love, skal presses igennem Folketinget på 16 dage. Fra 1. behandling til lukning for spørgsmål gik der 3 dage. Fra modtagelse af svar til indlevering af betækningsbidrag gik der 48 timer. I forhold til kompleksiteten samt interessen fra erhvervsskoleelever og uddannelsesinstitutioner m.m. er det en helt urimelig kort tid. Dette lovforslag er et dybt indgreb i mange unge menneskers og andre skolesøgendes hverdag, og derfor bør der også være ekstra god tid til at få klarhed over konsekvenserne.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Símunur var á tíðspunkti fyrir betækningsins afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et flertal (V, DF, KF og RV):

Til § 1

1) Nr. 2 udgår.

[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 2]

2) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 8 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3*. Bestemmelsen i *stk. 1* finder tillige anvendelse for elever, der ønsker at fortsætte i en uddannelse til social- og sundhedshjælper eller den pædagogiske grunduddannelse efter lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser i stedet for i skolepraktik efter lov om erhvervsuddannelser.«

[Ved forslaget præciseres personkredsen]

3) I den under *nr. 4* foreslåede ændring af § 12 c, *stk. 1*, indsættes i 1. *pkt.* efter »erhvervsrettet uddannelse«: »og andre skoler og institutioner«. [Ved forslaget præciseres den berettigede skolekreds]

4) I den under *nr. 4* foreslåede ændring af § 12 c, *stk. 1*, ændres i 2. *pkt.* »§ 31, *stk. 3*« til: »§ 31, *stk. 4*«.

[Redaktionel ændring]

5) I den under *nr. 6* foreslåede affattelse af § 13 indsættes i 1. *pkt.* efter »lov om erhvervsuddannelser«: »samt støtte efter § 8, *stk. 2*«.

[Redaktionel ændring]

6) I den under *nr. 15* foreslåede ændring af § 22, *stk. 2*, ændres »*stk. 3*, 3. *pkt.*« til: »*stk. 3*, 4. *pkt.*«

[Redaktionel ændring]

7) I det under *nr. 16* foreslåede § 22, *stk. 3*, indsættes i 1. *pkt.* efter »skolepraktikelever«: »samt mobilitetsfremmende ydelser«.

[Forslaget er en teknisk ændring]

8) I *nr. 18* ændres »*kapitel 7 a*« til: »*kapitel 8*«.

[Redaktionel ændring]

Til § 2

9) Efter nr. 7 indsættes som nye numre:

»01. I § 35, *stk. 1*, indsættes i *nr. 22* efter »skolepraktik«: »og om adgangsbeholdning til skolepraktik«, og som *nr. 24* indsættes:

»24) Regler om kompetencevurdering, uddannelsesplaner og om ankeadgang, jf. § 66 o.«

02. I § 35, *stk. 3*, ændres »§ 37, *stk. 6*« til: »§ 37, *stk. 7*«.

[Konsekvensændringer]

10) Nr. 14 affattes således:

»14. § 66 b, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3*. Undervisningsministeren fastsætter, hvilke uddannelser der ikke skal udbydes med skolepraktik, og kan tillige fastsætte regler om begrænsning af adgangen til skolepraktik inden for de enkelte uddannelser under hensyn til beskæftigelsesmulighederne og til virksomhedernes ansvar for sikring af vekselluddannelsesprincippet, jf. § 2, *stk. 1*. Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser afgiver indstilling herom.«

[Høring af Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser]

11) I den under *nr. 19* foreslåede § 66 o indsættes som 2. *pkt.*:

»Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser afgiver indstilling herom.«

[Høring af Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser]

Til § 6

12) Efter *stk. 5* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 6*. Der ydes tilskud til institutioner for erhvervsrettet uddannelse og andre skoler og institutioner efter den nye sats for uddannelsesaftaler, som er indgået og påbegyndt efter den 30. september 2003, jf. § 12 c, *stk. 1*, 3. *pkt.*, i lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 4. Øvrige uddannelsesaftaler berettiger til tilskud efter den hidtil gældende sats på 1.000 kr. pr. aftale.«

Stk. 6 bliver herefter *stk. 7*.

[Ved forslaget præciseres tidspunktet for udbetaling af den forhøjede praktikpladssats]

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Forslaget præciserer, hvilke elever der kan få mobilitetsfremmende ydelser. Ifølge bestemmelsen vil kun de elever i erhvervsuddannelse, som i stedet for skolepraktik vælger at fortsætte en uddannelse til social- og sundhedshjælper eller den pædagogiske grunduddannelse efter lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, kunne få mobilitetsfremmende ydelser.

Til nr. 3

Ved ændringen foreslås andre institutioner og skoler, der udbyder erhvervsuddannelse, omfattet af tilskudsberettigelsen efter forslaget til § 12 c. Som eksempel på en sådan skole kan nævnes Skovskolen.

Til nr. 4

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 5

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 6

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 7

Ved en fejl var de mobilitetsfremmende ydelser til elever i skolepraktik ikke medtaget.

Til nr. 8

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 9

Der er tale om dels konsekvensændringer som følge af ændringerne i nr. 10 og 11, hvorefter der indføres pligt til at høre Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, dels om en redaktionel ændring.

Til nr. 10

Det foreslås, at Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, der i forvejen skal høres om den såkaldte negativliste (hvilke uddannelser, der ikke udbydes med skolepraktik), også skal høres, inden ministeren fastsætter eventuel adgangs begrænsning til skolepraktik.

Til nr. 11

Det foreslås, at Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser skal høres, forinden ministeren fastsætter regler om kompetencevurdering og uddannelsesplaner, herunder regler, hvorefter en elev kan indbringe en afgørelse, som er truffet af skolen eller institutionen vedrørende den praktiske kompetence for en ansøger til erhvervsuddannelse plus (eud+), for vedkommende faglige udvalg.

Til nr. 12

Forslaget præciserer, at der ydes tilskud pr. elev efter den nye sats (som i 2004 udgør 3.150 kr., og som fastsættes hvert år på finansloven), når en elev indgår og påbegynder en uddannelsesaftale eller kommer i praktik i udlandet efter 30. september 2003. Dette skyldes, at retten til tilskud efter den gældende bekendtgørelse bortfalder, hvis uddannelsesaftalen eller praktikken i udlandet ikke får en varighed på mindst 3 måneder. Skolen kan først indsende ansøgning efter udløbet af 3-månedersfristen.

Else Winther Andersen (V) fmd. Gitte Lillelund Bech (V) Christian Lund Jepsen (V)

Tina Nedergaard (V) Louise Frevert (DF) Karina Sørensen (DF) Helle Sjelle (KF)

Else Theill Sørensen (KF) Bodil Kornbek (KD) Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S)

Jeppe Kofod (S) Lene Jensen (S) Thomas Adelskov (S) Aage Frandsen (SF)

Marianne Jelved (RV) nfm. Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 84

Bilagsnr.	Titel
1	Henvendelse af 29/10-03 fra Yasar Malik
2	Spm. 1 om kommentar til henvendelse af 29/10-03 fra Yasar Malik, til undervisningsministeren
3	Kopi af Uddannelsesudvalgets alm. del – bilag 93 vedrørende svar på spm. 33 om, hvornår »Aftale om fase II – Fornyelse af vekseluddannelsesprincippet og nye løsninger i stedet for skolepraktik« indføres, fra undervisningsministeren Kopi af Uddannelsesudvalgets alm. del – bilag 93 vedrørende svar på spm. 34 om en opgørelse over, hvor mange elever der pt. venter på en praktikplads, fra undervisningsministeren Kopi af Uddannelsesudvalgets alm. del – bilag 93 vedrørende svar på spm. 35 om opgørelse over, hvor mange elever der pt. er i skolepraktik, fra undervisningsministeren Kopi af Uddannelsesudvalgets alm. del – bilag 93 vedrørende svar på spm. 36, om »uddannelsesgarantien« kun vil gælde elever, der kommer ind under de områder, der er beskrevet i »Aftale om fase II«, fra undervisningsministeren Kopi af Uddannelsesudvalgets alm. del – bilag 93 vedrørende svar på spm. 37 om, hvordan elever i virksomhedsforlagt undervisning fremover vil være stillet økonomisk, fra undervisningsministeren Kopi af Uddannelsesudvalgets alm. del – bilag 93 vedrørende svar på spm. 38 om oversigt over, hvor mange penge eleverne mister ved at blive sat på »produktionskoleydelse«, fra undervisningsministeren Kopi af Uddannelsesudvalgets alm. del – bilag 93 vedrørende svar på spm. 39 om, hvordan elever, der er flyttet hjemmefra, skal klare sig økonomisk i de tilfælde, hvor den nye skoleydelse ikke rækker til at dække elevens økonomiske forpligtigelser, fra undervisningsministeren
4	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Spm. 2 om de økonomiske konsekvenser lovforslaget medfører, til undervisningsministeren
6	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
7	Kopi af Uddannelsesudvalgets alm. del – bilag 107 vedrørende undervisningsministerens talepapir i forlængelse af samråd, vedrørende alm. del – bilag 76, spørgsmål T-AC
8	Høringssvar samt høringsnotat fra undervisningsministeren
9	Svar på spm. 1 om kommentar til henvendelse af 29/10-03 fra Yasar Malik, fra undervisningsministeren
10	Kopi af Uddannelsesudvalgets alm. del – bilag 109 vedrørende svar på spm. 43 om kommentar til artiklen »Elever snydes af lovgivning med tilbagevirkende kraft« fra ugebladet A4 d. 17/11-03, fra undervisningsministeren
11	Svar på spm. 2, om de økonomiske konsekvenser lovforslaget medfører, fra undervisningsministeren
12	Henvendelse af 1/12-03, fra Teknisk Erhvervsskole Center

Bilagsnr.	Titel
13	Spm. 3 om kommentar til henvendelse af 1/12-03 fra Teknisk Erhvervsskole Center, til undervisningsministeren
14	Henvendelse af 1/12-03 fra datafagteknikereleverne Louise Jørgensen, CEUS, og Martin Christensen, TEC
15	Spm. 4 om kommentar til henvendelse af 1/12-03 fra datafagteknikereleverne Louise Jørgensen, CEUS, og Martin Christensen, TEC, til undervisningsministeren
16	Yderligere høringssvar, fra undervisningsministeren
17	Henvendelse af 4/12-03 fra Teknisk Erhvervsskole Center
18	Henvendelse af 5/12-03 fra RestaurationsBranchens Forbund
19	Spm. 5 om kommentar til henvendelse 5/12-03 fra RestaurationsBranchens Forbund
20	Henvendelse af 5/12-03 fra SKP-initiativet i København
21	Spm. 6 om kommentar til henvendelse af 5/12-03 fra SKP-initiativet i København, til undervisningsministeren
22	Spm. 7 om et estimat over det kommende fald i tilgangen til erhvervsuddannelserne, til undervisningsministeren
	Spm. 8, om ministeren er enig med formandskabet for Det Økonomiske Råd i, at virksomhederne skal have et større kollektivt ansvar for finansieringen af praktikpladser, til undervisningsministeren
	Spm. 9 om, hvilke uddannelsesområder der efter ministerens opfattelse skal have begrænset antallet af skolepraktikpladser på baggrund af lovforslaget, til undervisningsministeren
	Spm. 10 om, hvilke uddannelser der med lovforslaget ville have fået adgangsbe-grænsning, hvis lovforslaget f.eks. var blevet gennemført den 1/1-02, til undervisningsministeren
	Spm. 11 om uddybning af de skærpede krav til den geografiske mobilitet, til undervisningsministeren
	Spm. 12 om, hvilke sanktioner der i følge ministerens opfattelse skal iværksættes, hvis en elev ikke aktivt reagerer på et praktikpladstilbud, til undervisningsministeren
	Spm. 13 om, hvilke meget lange erhvervsuddannelser ministeren forestiller sig kan omdannes til akademiuddannelser, til undervisningsministeren
	Spm. 14 om en specifikation af, hvorledes regeringen er nået frem til, at den samlede effekt betyder, at ca. 2000 elever yderligere får praktik i virksomhederne med ordinære aftaler, til undervisningsministeren
	Spm. 15 om, hvordan den halvårige status vil blive udarbejdet, til undervisningsministeren
	Spm. 16 om liste over, hvilke faglige udvalg, der har »sovet i timen«, til undervisningsministeren
	Spm. 17 om, hvordan ministeren vil sikre det faglige niveau i uddannelsen, til undervisningsministeren
	Spm. 18 om, hvor mange ubenyttede praktikpladser der fandtes i ultimo september 2003, til undervisningsministeren
	Spm. 19 om, hvilket dokumenteret behov der er for nye korte uddannelser, til undervisningsministeren
	Spm. 20 om stramningen af EMMA-kriterierne vil betyde, at nogle elever presses over i de nye korte uddannelser uden sikkerhed for, at de på et senere tidspunkt kan få den fulde uddannelse, til undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 21 om en opgørelse over, hvilke skoler der på baggrund af et mindre antal skolepraktikpladser formodes ikke længere at skulle udbyde skolepraktik, til undervisningsministeren
	Spm. 22, om der tidligere er blevet gennemført væsentlige lovændringer i ungdomsuddannelserne, således at elever, der er startet under andre forudsætninger, har fået deres forudsætninger ændret, til undervisningsministeren
	Spm. 23 om, hvordan udvidet brug af korterevarende erhvervsuddannelser og delkompetencer kan løse praktikpladsproblemet, til undervisningsministeren
	Spm. 24, om en lærling, der uforskyldt mister sin praktikplads og dermed kommer i skolepraktik, vil blive sat ned fra sin lærlingeløn til skolepraktikydelse, til undervisningsministeren
	Spm. 25 om, hvordan fornyelse og styrkelse af vekselluddannelsesprincippet hænger sammen med, at man med lovforslaget fjerner den sætning i § 12, stk. 1, om, at hovedforløbet består af såvel skolepraktikuddannelse som skoleundervisning, til undervisningsministeren
	Spm. 26, om ministeren er uenig i Håndværksrådets høringssvar, til undervisningsministeren
	Spm. 27 om, hvilke sanktioner ministeren agter at iværksætte over for brancher og virksomheder, der bruger skolepraktiktilbuddet uhensigtsmæssigt, til undervisningsministeren
	Spm. 28, om det fremtidige tilsyn med skolepraktikken skal placeres i Undervisningsministeriet eller hos de faglige udvalg, til undervisningsministeren
	Spm. 29, om ministeren er enig i de høringssvar, der peger på, at aftalen om fase II primært vil gå ud over svage unge, tosprogede, revalidender og aktiverede, til undervisningsministeren
	Spm. 30 om, hvem der fører tilsyn med praktikpladserne i det danske landbrug, til undervisningsministeren
23	Spm. 31 om, hvor lang en periode en elev må være i virksomhedsforlagt undervisning, før godtgørelse samt taxametertilskud til skolen ifølge lovforslaget bortfalder, til undervisningsministeren
	Spm. 32 om konsekvenserne af lovforslaget for elever der p.t. er i grundforløbet, til undervisningsministeren
	Spm. 33 om, hvilke specialer der bevares, og hvilke adgangsbeholdninger der kommer på skolepraktikpladser, til undervisningsministeren
	Spm. 34 om betydningen af aldersbegrænsningen, og hvilke konsekvenser lovforslaget vil have både økonomisk og uddannelsesmæssigt for elever over 25 år, til undervisningsministeren
	Spm. 35 om, hvordan uddannelsesgarantien skal forstås m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 36, om der skal være praktikpladser på de korte og trinopdelte uddannelser m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 37 om definitionen af relevant arbejde, som eud+ forudsætter, til undervisningsministeren
	Spm. 38 om redegørelse for, hvilke grupper der i dag er i skolepraktik m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 39 om, hvad der sker med den restgruppe, der ikke kan skaffe sig en praktikplads eller komme i gang med en kort uddannelse, til undervisningsministeren
	Spm. 40 om motiverede og engagerede elever, man får, ved at tvinge dem over i en anden uddannelse som ikke er deres 1. prioritet, til undervisningsministeren

Bilag til bet. o. lovf. vedr. Arbejdsgivernes Elevrefusion m.v.

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 41 om, i hvilke andre ungdomsuddannelser der er plads til den restgruppe, der i dag er i skolepraktik, til undervisningsministeren
	Spm. 42 om, hvilken rolle skolepraktikken kommer til at spille i fremtiden, til undervisningsministeren
	Spm. 43 om, hvad der sker, hvis en elev mister sin elevplads og skal tilbydes skolepraktik m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 44 om, hvilke krav der bliver stillet til arbejdsgiverne i lovforslaget, til undervisningsministeren
	Spm. 45 om jobmulighederne for de unge, som vil mangle den nuværende skolepraktik, til undervisningsministeren
	Spm. 46 om lønvilkår for unge i skolepraktikordningen m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 47 om muligheden for at ændre loven med tilbagevirkende kraft m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 48 om målsætningen for, hvor mange nye praktikpladser denne aftale forventes at skabe, til undervisningsministeren
	Spm. 49 om redegørelse for den nuværende AER-ordning m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 50 om redegørelse for de økonomiske konsekvenser, som finansieringsomlægningen har, til undervisningsministeren
	Spm. 51 om, hvordan det er gået på andre uddannelsesområder, hvor ministeren har forsøgt at bruge adgangs begrænsning som en reguleringsmekanisme, til undervisningsministeren
	Spm. 52 om, hvilke andre erhvervsuddannelser der er underlagt adgangs begrænsning m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 53 om, hvordan elever i skolepraktik vil være stillet økonomisk fremover, til undervisningsministeren
	Spm. 54 om, hvordan trinopdelingen af eud vil blive sat i værk, til undervisningsministeren
	Spm. 55 om, hvorfra ministeren har fået modellen med korte faglige uddannelser m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 56 om, hvilke omstændigheder der skal til, for at man kan kvalificere sig til de korte uddannelser, til undervisningsministeren
	Spm. 57, om en elev kan fortsætte på det såkaldte 2. trin uden en praktikaftale m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 58 om de skærpede krav til eleverne om geografisk og faglig mobilitet m.v., til undervisningsministeren
	Spm. 59 om ministeren definition af »et tilstødende fagområde«, til undervisningsministeren
	Spm. 60 om begrundelsen for at den daværende undervisningsminister Margrethe Vestager modtog en pris for verdens bedste erhvervsuddannelser, til undervisningsministeren
24	Svar på spm. 3 om kommentar til henvendelse af 1/12-03 fra Teknisk Erhvervsskole Center, fra undervisningsministeren
25	Svar på spm. 4 om kommentar til henvendelse af 1/12-03 fra datafagteknikereleverne Louise Jørgensen, CEUS, og Martin Christensen, TEC, fra undervisningsministeren
26	Svar på spm. 7 om et estimat over det kommende fald i tilgangen til erhvervsuddannelserne, fra undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 8, om ministeren er enig med formandsskabet for Det Økonomiske Råd i, at virksomhederne skal have et større kollektivt ansvar for finansieringen af praktikpladser, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 9 om, hvilke uddannelsesområder der efter ministerens opfattelse skal have begrænset antallet af skolepraktikpladser på baggrund af lovforslaget, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 10 om, hvilke uddannelser der med lovforslaget ville have fået adgangsbegrænsning, hvis lovforslaget f.eks. var blevet gennemført den 1/1-02, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 11 om uddybning af de skærpede krav til den geografiske mobilitet, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 12 om, hvilke sanktioner der i følge ministerens opfattelse skal iværksættes, hvis en elev ikke aktivt reagerer på et praktikpladstilbud, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 13 om, hvilke meget lange erhvervsuddannelser ministeren forestiller sig kan omdannes til akademiuddannelser, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 14 om en specifikation af, hvorledes regeringen er nået frem til, at den samlet effekt betyder at, ca. 2000 elever yderligere får praktik i virksomhederne med ordinære aftaler, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 15 om, hvordan den halvårslige status vil blive udarbejdet, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 16 om liste over, hvilke faglige udvalg der har »sovet i timen«, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 17 om, hvordan ministeren vil sikre det faglige niveau i uddannelsen, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 18 om, hvor mange ubenyttede praktikpladser der fandtes i ultimo september 2003, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 19 om, hvilket dokumenteret behov der er for nye korte uddannelser, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 20 om stramningen af EMMA-kriterierne vil betyde, at nogle elever presses over i de nye korte uddannelser uden sikkerhed for, at de på et senere tidspunkt kan få den fulde uddannelse, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 21 om en opgørelse over, hvilke skoler der på baggrund af et mindre antal skolepraktikpladser formodes ikke længere at skulle udbyde skolepraktik, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 22, om der tidligere er blevet gennemført væsentlige lovændringer i ungdomsuddannelserne, således at elever, der er startet under andre forudsætninger, har fået deres forudsætninger ændret, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 23 om, hvordan udvidet brug af korterevarende erhvervsuddannelser og delkompetencer kan løse praktikpladsproblemet, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 24, om en lærling, der uforskyldt mister sin praktikplads og dermed kommer i skolepraktik, vil blive sat ned fra sin lærlingeløn til skolepraktikydelser, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 25 om, hvordan fornyelse og styrkelse af vekselluddannelsesprincippet hænger sammen med, at man med lovforslaget fjerner den sætning i § 12, stk. 1, om, at hovedforløbet består af såvel skolepraktikuddannelse som skoleundervisning, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 26, om ministeren er uenig i Håndværksrådets hørings svar, fra undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 27 om, hvilke sanktioner ministeren agter at iværksætte overfor brancher og virksomheder, der bruger skolepraktiktilbuddet uhensigtsmæssigt, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 28, om det fremtidige tilsyn med skolepraktikken skal placeres i Undervisningsministeriet eller hos de faglige udvalg, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 29, om ministeren er enig i de høringssvar der peger på, at aftalen om fase II primært vil gå ud over svage unge, tosprogede, revalidender og aktiverede, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 30 om, hvem der fører tilsyn med praktikpladserne i det danske landbrug, fra undervisningsministeren
27	Svar på spm. 5 om kommentar til henvendelse 5/12-03 fra RestaurationsBranchens Forbund
28	Svar på spm. 6 om kommentar til henvendelse af 5/12-03 fra SKP-initiativet i København, fra undervisningsministeren
29	Ændringsforslag, fra undervisningsministeren
30	Svar på spm. 31 om, hvor lang en periode en elev må være i virksomhedsforlagt undervisning, før godtgørelse samt taxametrydelse til skolen ifølge lovforslaget bortfalder, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 32 om konsekvenserne af lovforslaget for elever der p.t. er i grundforløbet, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 33 om, hvilke specialer der bevares, og hvilke adgangsbegrænsninger der kommer på skolepraktikpladser, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 34 om betydningen af aldersbegrænsningen, og hvilke konsekvenser lovforslaget vil have både økonomisk og uddannelsesmæssigt for elever over 25 år, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 35 om, hvordan uddannelsesgarantien skal forstås m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 36, om der skal være praktikpladser på de korte og trinopdelte uddannelser m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 37 om definitionen af relevant arbejde, som eud+ forudsætter, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 38 om redegørelse over, hvilke grupper der i dag er i skolepraktik m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 39 om, hvad der sker med den restgruppe, der ikke kan skaffe sig en praktikplads eller komme i gang med en kort uddannelse, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 40 om motiverede og engagerede elever, man får, ved at tvinge dem over i en anden uddannelse, som ikke er deres 1. prioritet, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 41 om, i hvilke andre ungdomsuddannelser der er plads til den restgruppe, der i dag er i skolepraktik, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 42 om, hvilken rolle skolepraktikken kommer til at spille i fremtiden, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 43 om, hvad der sker, hvis en elev mister sin elevplads og skal tilbydes skolepraktik m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 44 om, hvilke krav der bliver stillet til arbejdsgiverne i lovforslaget, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 45 om jobmulighederne for de unge, som vil mangle den nuværende skolepraktik, fra undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 46 om lønvilkår for unge i skolepraktikordningen m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 47 om muligheden for at ændre loven med tilbagevirkende kraft m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 48 om målsætningen for, hvor mange nye praktikpladser denne aftale forventes at skabe, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 49 om redegørelse for den nuværende AER-ordning m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 50 om redegørelse for de økonomiske konsekvenser, som finansieringsomlægningen har, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 51 om, hvordan det er gået på andre uddannelsesområder, hvor ministeren har forsøgt at bruge adgangsbegrænsning som en reguleringsmekanisme, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 52 om, hvilke andre erhvervsuddannelser der er underlagt adgangsbe- grænsning m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 53 om, hvordan elever i skolepraktik vil være stillet økonomisk frem- over, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 54 om, hvordan trinopdelingen af eud vil blive sat i værk fra undervis- ningsministeren
	Svar på spm. 55 om, hvorfra ministeren har fået modellen med korte faglige uddan- nelser m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 56 om, hvilke omstændigheder der skal til for at man kan kvalificere sig til de korte uddannelser, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 57, om en elev kan fortsætte på det såkaldte 2. trin uden en praktikaftale m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 58 om de skærpede krav til eleverne om geografisk og faglig mobilitet m.v., fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 59 om ministeren definition af »et tilstødende fagområde«, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 60 om begrundelsen for, at den daværende undervisningsminister Mar- grethe Vestager modtog en pris for verdens bedste erhvervsuddannelser, fra undervisningsministeren
31	Henvendelse udleveret under foretræde for udvalget den 9/12-03 af TIB-repræsen- tanter fra Lokale Uddannelsesudvalg samt elever fra Københavns Tekniske Skole, Selandia – Center for Erhvervsuddannelser og Svendborg Tekniske Skole
32	Spm. 61 om kommentar til henvendelse af 9/12-03 fra TIB-repræsentanter fra Lokale Uddannelsesudvalg samt elever fra Københavns Tekniske Skole, Selandia – Center for Erhvervsuddannelser og Svendborg Tekniske Skole, til undervisningsministeren
33	Spm. 62 om, hvad de nuværende elever i grundforløbet har fået oplyst om skoleprak- tik, til undervisningsministeren
	Spm. 63 om fremsendelse af den e-post, der blev udsendt til skolerne om den fremti- dige nye skoleydelse, til undervisningsministeren
	Spm. 64 om forbedrede muligheder for andengenerationsindvandrere, til undervis- ningsministeren
	Spm. 65 om vejledning og informationsindsats i forbindelse med de kommende æn- dringer som følge af lovforslaget, til undervisningsministeren
	Spm. 66 om garanti for skolepraktik, til undervisningsministeren
	Spm. 67 om større medansvar for erhvervsuddannelser fra arbejdsgivernes side, til undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
Spm. 68	om EMMA-kriterierne, til undervisningsministeren
Spm. 69	om gennemførelse af en eud, til undervisningsministeren
Spm. 70	om flere praktikpladser ved undervisning af unge med anden etnisk baggrund end dansk, til undervisningsministeren
Spm. 71	om gennemførelse af en »lang uddannelse« ved frit valg, til undervisningsministeren
Spm. 72	om faglige udvalg, til undervisningsministeren
Spm. 73	om flere afgangsniveauer på de enkelte uddannelser, til undervisningsministeren
Spm. 74	om eud+ som en ny og gunstig mulighed for fortsat uddannelse, til undervisningsministeren
Spm. 75	om aktivering af de nuværende uddannelsespladser, til undervisningsministeren
Spm. 76	om brugen af skolepraktikordningen, til undervisningsministeren
Spm. 77	om afslutning af en eud med en svendep prøve, til undervisningsministeren
Spm. 78	om ad hoc-udvalg, til undervisningsministeren
Spm. 79	om uddannelser, der ikke fører til beskæftigelse, til undervisningsministeren
Spm. 80	om unges adgang til at gennemføre en erhvervsrettet uddannelse, til undervisningsministeren
Spm. 81	om udbud af skolepraktik, til undervisningsministeren
Spm. 82	om, hvorvidt lovforslaget vil tilskynde til flere praktikpladser, til undervisningsministeren
Spm. 83	om faldende tilgang til erhvervsuddannelserne, til undervisningsministeren
Spm. 84	om forstærket overvågning, til undervisningsministeren
Spm. 85	om erfaringer med uhensigtsmæssig brug af skolepraktikken, til undervisningsministeren
Spm. 86	om information til Folketinget om, hvilke uddannelser der vil blive belagt med adgangs begrænsninger, til undervisningsministeren
Spm. 87	om mobilitetstilskuddet, til undervisningsministeren
Spm. 88	om betingelser for at deltage i skolepraktikken, til undervisningsministeren
Spm. 89	om forventninger til antallet af elever i virksomhedspraktik, til undervisningsministeren
Spm. 90	om udarbejdelse af status på baggrund af kendte tal og måder for opgørelse af antallet af elever på eud, til undervisningsministeren
Spm. 91	om det voksne problem med den samlede praktikpladssituation, til undervisningsministeren
Spm. 92	om, hvilke brancher der har efterlyst flere muligheder for fleksibilitet, til undervisningsministeren
Spm. 93	om fremsendelse af kommentarer fra rapporter og samtaler, der er omtalt i besvarelsen af spørgsmål 19, til undervisningsministeren
Spm. 94	om, at de nye uddannelser vil føre til mindre frafald og øget beskæftigelse, til undervisningsministeren
Spm. 95	om en liste over nye korte uddannelser, til undervisningsministeren
Spm. 96	om den forventede praktikpladskapacitet i forbindelse med trindelingen og eud+, til undervisningsministeren
Spm. 97	om et højt kompetenceniveau, til undervisningsministeren
Spm. 98	om virksomheders ansvar, til undervisningsministeren
Spm. 99	om, hvilke brancher der er kendetegnet ved en stor andel af elever i skolepraktik, til undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 100 om bedre kvalificering af eleverne i forhold til virksomhedernes behov, til undervisningsministeren
	Spm. 101 om særligt uddannelsesudbud til elever med anden etnisk baggrund end dansk, til undervisningsministeren
	Spm. 102 om ret til et overgangskursus, hvis eleven ikke ønsker en trindelt uddannelse, til undervisningsministeren
	Spm. 103 om definitionen af »at der skal være tale om lønnet beskæftigelse med arbejdsopgaver, der falder inden for det pågældende uddannelsesområde«, til undervisningsministeren
	Spm. 104 om, hvad der skal ske med elever, der ikke kan skaffe sig en praktikplads, til undervisningsministeren
	Spm. 105 om elever i skolepraktik, som færdiggør deres uddannelse, men ikke får beskæftigelse, til undervisningsministeren
	Spm. 106 om skolernes økonomi, til undervisningsministeren
	Spm. 107 om uddannelsesinstitutionernes nye økonomiske situation, til undervisningsministeren
34	Spm. 108 om, hvilke overvejelser og dokumentation der lå til grund for ministerens besvarelse af spørgsmål 18 om mobilitet, til undervisningsministeren
35	Svar på spm. 61 om kommentar til henvendelse af 9/12-03 fra TIB-repræsentanter fra Lokale Uddannelsesudvalg samt elever fra Københavns Tekniske Skole, Selandia – Center for Erhvervsuddannelser og Svendborg Tekniske Skole, fra undervisningsministeren
36	Svar på spm. 108 om, hvilke overvejelser og dokumentation der lå til grund for ministerens besvarelse af spørgsmål 18 om mobilitet, fra undervisningsministeren
37	Svar på spm. 81 om udbud af skolepraktik, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 82 om, hvorvidt lovforslaget vil tilskynde til flere praktikpladser, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 83 om faldende tilgang til erhvervsuddannelserne, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 84 om forstærket overvågning, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 85 om erfaringer med uhensigtsmæssig brug af skolepraktikken, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 86 om information til Folketinget om, hvilke uddannelser der vil blive belagt med adgangsbegrænsninger, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 87 om mobilitetstilskuddet, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 88 om betingelser for at deltage i skolepraktikken, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 89 om forventninger til antallet af elever i virksomhedspraktik, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 90 om udarbejdelse af status på baggrund af kendte tal og måder for opgørelse af antallet af elever på eud, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 91 om det voksende problem med den samlede praktikpladssituation, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 92 om, hvilke brancher der har efterlyst flere muligheder for fleksibilitet, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 93 om fremsendelse af kommentarer fra rapporter og samtaler, der er omtalt i besvarelsen af spørgsmål 19, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 94 om, at de nye uddannelser vil føre til mindre frafald og øget beskæftigelse, fra undervisningsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 95 om en liste over nye korte uddannelser, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 96 om den forventede praktikpladskapacitet i forbindelse med trin- delingen og eud+, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 97 om et højt kompetenceniveau, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 98 om virksomheders ansvar, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 99 om, hvilke brancher der er kendetegnet ved en stor andel af elever i skolepraktik, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 100 om bedre kvalificering af eleverne i forhold til virksomhedernes be- hov, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 101 om særligt uddannelsesudbud til elever med anden etnisk baggrund end dansk, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 102 om ret til et overgangskursus, hvis eleven ikke ønsker en trindelt uddannelse, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 103 om definitionen af »at der skal være tale om lønnet beskæftigelse med arbejdsopgaver, der falder inden for det pågældende uddannelsesområde«, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 104 om, hvad der skal ske med elever, der ikke kan skaffe sig en prak- tikplads, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 105 om elever i skolepraktik, som færdiggør deres uddannelse, men ikke får beskæftigelse, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 106 om skolernes økonomi, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 107 om uddannelsesinstitutionernes nye økonomiske situation, fra un- dervisningsministeren
38	Svar på spm. 62 om, hvad de nuværende elever i grundforløbet har fået oplyst om skolepraktik, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 63 om fremsendelse af den e-post, der blev udsendt til skolerne om den fremtidige nye skoleydelse, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 64 om forbedrede muligheder for andengenerationsindvandrere, fra un- dervisningsministeren
	Svar på spm. 65 om vejledning og informationsindsats i forbindelse med de kommen- de ændringer som følge af lovforslaget, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 66 om garanti for skolepraktik, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 67 om større medansvar for erhvervsuddannelser fra arbejdsgivernes si- de, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 68 om EMMA-kriterierne, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 69 om gennemførelse af en eud, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 70 om flere praktikpladser ved undervisning af unge med anden etnisk baggrund end dansk, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 71 om gennemførelse af en »lang uddannelse« ved frit valg, fra un- dervisningsministeren
	Svar på spm. 72 om faglige udvalg, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 73 om flere afgangsniveauer på de enkelte uddannelser, fra undervis- ningsministeren
	Svar på spm. 74 om eud+ som en ny og gunstig mulighed for fortsat uddannelse, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 75 om aktivering af de nuværende uddannelsespladser, fra undervis- ningsministeren
	Svar på spm. 76 om brugen af skolepraktikordningen, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 77 om afslutning af en eud med en svendepøve, fra undervisningsmi- nisteren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 78 om ad hoc-udvalg, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 79 om uddannelser, der ikke fører til beskæftigelse, fra undervisningsministeren
	Svar på spm. 80 om unges adgang til at gennemføre en erhvervsrettet uddannelse, fra undervisningsministeren
39	1. udkast til betænkning
40	Referat fra udvalgets åbne samråd med undervisningsministeren om samrådsspørgsmål T-AC (aftale om fase II) afholdt d. 26/11-03

Bilag 2

Undervisningsministerens talepapir fra samrådet den 26. november 2003

Talepapiret er optrykt efter ønske fra V, DF, RV og KD.

TALE

Samråd, Alm. del – bilag 76, spm T-AC, ministeren bedes redegøre fyldestgørende og uddybende for indholdet i »Aftale om fase II – Fornyelse af vekseldannelsesprincippet og nye løsninger i stedet for skolepraktik« m.v.

Dato: 21. november 2003

Resumé

Talen indeholder mundtlige svar på samrådspørgsmål T-AC.

Tale:

Folketingets Uddannelsesudvalg har med e-post den 10. november 2003 bedt om et samråd med mig om følgende spørgsmål T-AC vedrørende Alm. del. – bilag 76:

Spørgsmål T:

Ministeren bedes redegøre fyldestgørende og uddybende for indholdet i »Aftale om fase II - Fornyelse af vekseldannelsesprincippet og nye løsninger i stedet for skolepraktik« indgået den 5. november 2003 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre.

Svar:

Jeg vil indlede med at henvise til det lovforslag om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion og lov om erhvervsuddannelser med flere love (L 84), som jeg har fremsat den 13. november 2003. Lovforslaget er en opfølgning af de dele af aftalen, som forudsætter lovændringer, og det rummer derfor en fyldig omtale af aftalen. Lovforslagets bemærkninger er tilmed uddybet på den måde, at hele aftalen er optrykt som bilag til lovforslaget.

Samlet set er der efter min opfattelse tale om en velafbalanceret aftale som samlet set styrker

den enkelte elevs muligheder i erhvervsuddannelserne. Velafbalanceret fordi aftalen er indgået i erkendelse af, at løsningerne på praktikpladsproblemerne kræver en målrettet indsats på flere planer.

For det første har vi med aftalen ønsket at forbedre de samlede uddannelsesmuligheder ved at fremme etableringen af nye, herunder korterevarende uddannelser og øge fleksibiliteten.

For det andet har vi været optaget af, at sende et klart signal til både arbejdsgivere, erhvervsskoler og elever om at tage ansvar for at indgå praktikpladsaftaler.

Endelig har vi ønsket at undgå, at unge fremover uddannes til ledighed, og har derfor - samtidigt med at vi har øget uddannelsesmulighederne - målrettet skolepraktikken.

Jeg mener, at aftalen handler om ansvarlighed, fordi aftalen sikrer fokus på fremtidens jobmarked, når eleven vælger uddannelse.

Vi må som beslutningstagere bestemt have det fremtidige jobmarked for øje, når vi tilrettelægger den samlede uddannelsesindsats, herunder adgangsbegrænsningen til enkelte uddannelser og adgangen til skolepraktik.

Med hensyn til de enkelte punkter i aftalen og deres gennemførelse vil jeg fremhæve følgende:

- Alle elever, der begynder i skolepraktik efter den 31. december 2003, vil være omfattet af den nye skolepraktikydelse, der er på niveau med produktionsskoleydelsen. For de elever, der i dag er i skolepraktik, sker der ikke ændringer i forsørgelsesniveauet før eleverne forlader skolepraktikken.
- Unge med 1. trin af en erhvervsuddannelse sikres adgang til fortsat skoleuddannelse (»uddannelsesgarantien«) i form af forslaget om erhvervsuddannelse plus (eud+). Optagelse til eud+ vil kunne ske fra den 1. januar 2005.
- Unge med 1. trin af en erhvervsuddannelse har endvidere fortsat mulighed for at fortsætte på 2. trin enten med en praktikaftale med en virk-

- somhed eller gennem skolepraktik, hvis uddannelsen udbydes med skolepraktik.
- Undervisningsministeren får en forstærket beføjelse til at nedsætte og iværksætte en offensiv brug af ad-hoc-udvalg. Beføjelsen er en realitet, når det stillede forslag til erhvervsuddannelserne er trådt i kraft ved årsskiftet.
 - Kravene til elevernes faglige og geografiske mobilitet skærpes. Hjemmelen til at fastsætte skærpede krav træder efter lovforslaget i kraft den 1. januar 2004.
 - Skolernes og de faglige udvalgs praktikpladsskabende arbejde fortsættes og intensiveres. Initiativet får virkning fra 1. januar 2004.
 - Gennemsigtigheden på praktikpladsmarkedet øges. Initiativet får ligeledes virkning fra 1. januar 2004.
 - Der etableres adgangsbegrænsning til flere erhvervsuddannelser end i dag. Adgangsbegrænsningen skal bl.a. ses i forhold til de efterfølgende beskæftigelsesmuligheder for de pågældende uddannelser. Beslutninger om indførelse af adgangsbegrænsning til uddannelser forventes at blive truffet med henblik på virkning fra 2005.
 - Adgangen til skolepraktik begrænses selektivt. Adgangsbegrænsningen skal bl.a. ses i forhold til de efterfølgende beskæftigelsesmuligheder for de pågældende uddannelser. Jeg forventer ligeledes, at dette initiativ får virkning fra 2005, da det skal ses i sammenhæng med etablering af flere uddannelsesmuligheder.
 - Større fleksibilitet i godkendelse af virksomheder og i indgåelse af uddannelsesaftaler. Initiativet gennemføres hurtigst muligt med hjemmel i den eksisterende erhvervsuddannelseslov. Dette arbejde er i gang.
 - Kvalificering af eleverne til praktik i virksomhederne forbedres i forhold til virksomhedernes behov. Initiativet, der blandt andet består i fremrykning af 1. skoleperiode i hovedforløbet, gennemføres hurtigst muligt med hjemmel i den eksisterende erhvervsuddannelseslov.
 - Meget lange erhvervsuddannelser kan i særlige tilfælde omlægges til akademiuddannelser. En eventuel omlægning tilrettelægges i 2004 med henblik på virkning fra 2005.

Spørgsmål U:

Ministeren bedes redegøre for målsætningen for, hvor mange nye praktikpladser denne aftale forventes at skabe.

Svar:

Formålet med de initiativer, som aftalen omhandler, er at flere elever gennemfører deres erhvervsuddannelse med en uddannelsesaftale, og at færre elever er henvist til skolepraktik. Bag dette ligger der en forventning om, at elever og virksomheder vil indgå flere uddannelsesaftaler end i dag.

Jeg kan bl.a. pege på følgende initiativer, der skal sikre at flere elever får praktikaftaler.

- Permanentgørelsen og forhøjelsen af praktikpladstaxameteret styrker og målretter skolerens praktikpladsoptagende arbejde.
- Flere korte erhvervsuddannelser og øget anvendelse af trindelte uddannelser skaber generelt rum for at flere elever får mulighed for at opnå en praktikplads i en virksomhed.
- De skærpede krav til elevernes mobilitet kan også være med til at sikre at flere ledige praktikpladser fremover bliver besat af søgende elever.
- Hertil kommer, at gennemsigtigheden på praktikpladsmarkedet øges. Det gælder bl.a. i forhold til styrkelse af internetportalen »praktikpladsen.dk« og sagsbehandlingsværktøjet »praktik+«. Der skabes endvidere større fleksibilitet i godkendelse af virksomheder og indgåelse af uddannelsesaftaler.

Jeg forventer, at der på grundlag af de nævnte initiativer, og initiativerne som jeg gennemgik i spørgsmål T skabes grundlag for, at der i alt skabes henved 3.800 nye aftaler.

Der er tale om en skønnet effekt, der forudsætter, at både elever, erhvervsskoler, virksomheder og faglige udvalg yder deres bidrag til, at vi når målet.

Spørgsmål V:

Ministeren bedes redegøre for de økonomiske konsekvenser for henholdsvis staten, uddannelsesinstitutionerne, arbejdsgiverne, eleverne samt voksne på arbejdsmarkedet med hensyn til efteruddannelse, som finansieringsomlægningen har.

Svar:

Når jeg har lagt vægt på, at fase II blev fulgt op af et ændret finansieringsansvar for skolepraktik og VEU-godtgørelse, så skyldes det et behov for en klarere og mere sammenhængende fordeling af ansvaret for finansieringen på disse områder.

Omlægningen indebærer, at arbejdsgiverne fremover helt eller delvist får det økonomiske ansvar for beskæftigedes forsørgelsesgrundlag ved deltagelse i uddannelse – uanset om det drejer sig om elever i praktik i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser eller beskæftigede i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

Samtidigt med, at arbejdsgiverne fremover som noget nyt bidrager til finansieringen af VEU-godtgørelsen, overtager staten det økonomiske ansvar for elever uden en uddannelsesaftale, som jo i princippet ikke har en direkte tilknytning til arbejdsmarkedet. Dette er parallelt med situationen på de øvrige uddannelsesområder.

Der indføres med finansieringsomlægningen ikke noget nyt arbejdsgiverbidrag i AER, men en fast bestanddel af det nuværende AER-bidrag øremærkes fremover til finansiering af VEU-godtgørelse, og tilskud til kost, logi og befording i forbindelse med voksnes deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. AER bidraget og den del af arbejdsgiverbidraget, der øremærkes til VEU-godtgørelse, fastfryses i AER-loven.

Ved fastsættelsen af arbejdsgivernes bidrag til VEU-godtgørelse tages udgangspunkt i AER's forventede udgifter til skolepraktik i 2004 under de hidtil gældende forudsætninger, og omlægningen er derfor provenuneutral for staten og arbejdsgiverne.

For mig handler finansieringsomlægningen om en omlægning af det overordnede finansieringsansvar, og den har derfor primært betydning for staten og arbejdsgiverne som gruppe.

Med finansieringsomlægningen får arbejdsmarkedets parter en klar rolle, fordi arbejdsgiverne nu vil bidrage direkte til finansieringen af godtgørelsen til beskæftigede. For at styrke arbejdsmarkedets parters rådgivning bl.a. om mulighederne for en endnu mere målrettet arbejdsmarkedsrettet VEU-indløsning er der også behov for en styrkelse og udvidelse af de styringsinstrumenter, der er til rådighed. Det indgår derfor

i lovpakken, at der tilvejebringes mulighed for at anvende yderligere økonomiske styringsredskaber.

Spørgsmål X:

Ministeren bedes redegøre for den nuværende AER-ordning, herunder den økonomiske incitamentsstruktur, samt den nuværende finansiering af godtgørelsen for voksne på efteruddannelse.

Svar:

AER-ordningen er baseret på den grundidé, at arbejdsgiverne gennem en kollektiv bidragsordning har et fælles ansvar for at oprette flest mulige praktikpladser og dermed imødekomme behovet for fremtidig kvalificeret arbejdskraft.

Konstruktionen af AER-ordningen giver i udgangspunktet de enkelte virksomheder et økonomisk incitament til at oprette praktikpladser og det ligger dermed i princippet, at det er de virksomheder, der indgår praktikaftaler, som drager fordel af ordningen.

Den nuværende AER-ordning består af en række forskellige ydelser og tilskudsordninger. Jeg kan nævne følgende ordninger, som videreføres:

- Lønrefusion og befordingstilskud til arbejdsgivere under elevers skoleophold
- Forskellige mobilitetsfremmende ydelser til elever uden uddannelsesaftale med henblik på indgåelse af uddannelsesaftale
- Forskellige mobilitets fremmende ydelser til elever og arbejdsgivere med henblik på at skaffe praktikpladser i ind- eller udland
- Tilskud til faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg til vejledningsopgaver i overgangen fra grundforløb til hovedforløb, fx om uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder og hjælp til aftaleindgåelse.

Endvidere har AER i 2003 administreret det særlige statstilskud til institutioner for erhvervsrettet uddannelse til praktikpladsopsøgning og vejledning af elever om praktik- og beskæftigelsesmuligheder. En ordning som efter lovforslaget foreslås udvidet og gjort permanent på grundlag af aftalen om fase II.

Og endeligt finansierer AER i dag skolepraktikordningen, som foreslås overført til staten, som jeg netop har redegjort for i spørgsmål i forbindelse med finansieringsomlægningen.

Finansiering af voksnes deltagelse i voksen- og efteruddannelse er opdelt på to ordninger afhængigt af, hvilket uddannelsesniveau, der er tale om.

For det første er der de uddannelser, der er finansieret inden for Arbejdsmarkedets UddannelsesFinansiering.

Det gælder for voksne, der deltager i erhvervsrettet efteruddannelse på erhvervsuddannelsesniveau.

Disse personer har mulighed for at modtage VEU-godtgørelse, der svarer til maksimale dagpenge.

Der er i udgangspunktet ingen begrænsninger for, hvor lang tid den enkelte kan modtage godtgørelse inden for samme år. Dog kan personer under 25 år kun modtage godtgørelsen i op til 30 uger årligt. Personer der modtager VEU-godtgørelse deltager typisk i korterevarende forløb på 2 dage til ca. 2 ugers varighed.

VEU-godtgørelse finansieres i dag inden for en fast økonomisk ramme til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, og skal derfor ses i sammenhæng med de samlede udgifter på området herunder udgifterne til drift af AMU og enkeltfag fra erhvervsuddannelser.

Herudover har voksne, der deltager i almen uddannelse og videregående uddannelse udbudt som åben uddannelse mulighed for at søge støtte til dækning af leveomkostninger gennem statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) i en afgrænset periode på mellem 52 til 80 uger. For personer, der deltager i de videregående uddannelser forudsættes, at uddannelsen foregår på heltid.

SVU er en lovbunden bevilling, hvilket betyder, at trækket på bevillingen alene afhænger af antallet af støtteberettigede personer.

Spørgsmål Y:

Ministeren bedes redegøre for, hvordan trinopdelingen af eud vil blive sat i værk, herunder

- hvor mange uddannelser, der vil blive tale om og hvilke,
- beskrive de faglige udvalgs rolle i denne trinopdeling,
- hvor mange elever ministeren regner med vil tage disse uddannelser samt
- hvordan de økonomiske forhold for elever med 1. trin vil være?

Svar:

Der er allerede i dag mulighed for at trindele uddannelser. Der er 25 trindelte uddannelser svarende til godt en fjerdedel af erhvervsuddannelserne. Der er en samlet tilgang til disse uddannelser på ca. 8.700 elever årligt.

Det er de faglige udvalg, som har ansvar for at stille forslag til fornyelse af uddannelserne både med hensyn til indhold og opbygning, og herunder også trindeling. Jeg har opfordret de faglige udvalg til at udnytte de gældende muligheder i loven for dels at trindele de eksisterende uddannelser dels i forhold til at opbygge nye korte uddannelser, hvor der er et arbejdsmarked for det.

Jeg forventer, at de faglige udvalg vil leve op til deres ansvar og påtage sig denne opgave. Jeg forventer derfor også, at der bliver flere trindelte uddannelser, end de 25 vi har i dag.

Det er selvfølgelig vanskeligt at skønne over, hvor mange flere elever, der vil gennemføre trindelte uddannelser. Vi har i aftalen om fase II vurderet, at yderligere ca. 1.400 elever vil gennemføre korte erhvervsuddannelser; hvor trin 1 i én trindelt uddannelse er en af mulighederne. Den anden mulighed er at gennemføre en kort uddannelse, der ikke er trindelt.

Elever som gennemfører trin 1 med en uddannelsesaftale modtager løn fra virksomheden. Elever i skolepraktik modtager den nye skolepraktikydelse.

Spørgsmål Z:

Ministeren bedes redegøre for, hvorfra anbefalingerne af modellen med korte faglige uddannelser kommer, hvilke af elevorganisationerne, faglige organisationer og arbejds-giverorganisationer, der har anbefalet denne løsning og fremlægge evt. dokumentation herfor, samt oplyse, hvilke elever, der skal tage disse »halve uddannelser« og hvad der skal til for at kvalificere sig til en »halv uddannelse«, samt hvilken godtgørelse eleven vil modtage.

Svar:

Udvalget bag rapporten om fornyelse af de merkantile uddannelser, der blandt andet bestod af repræsentanter for bl.a. DA, LO, Handelsskolernes Forstanderforening og Handelsskolernes Lærerforening, pegede på, at introduktion af flere afgangsniveauer i uddannelserne betyder, at uddannelserne kan afsluttes på et niveau, som i

højere grad passer til elevens ønsker, virksomhedernes behov og muligheder samt elevernes grundlæggende kvalifikationer ved uddannelsernes begyndelse.

Rapporten blev afgivet den 14. august 2002, og dannede blandt andet baggrund for de lovændringer, som blev gennemført i foråret 2003.

Endvidere afgav Udvalget om fornyelse af vekseluddannelsesprincippet m.v. for visse tekniske erhvervsuddannelser rapport den 30. januar 2003. Udvalget var sammensat af repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejdstagerside, Foreningen af Skoleledere ved de tekniske skoler, Dansk Teknisk Lærerforbund samt Erhvervs-skolernes ElevOrganisation.

Udvalget så positivt på anbefalingerne i rapporten om fornyelse af de merkantile uddannelser og indarbejdede de merkantile anbefalinger i flere af udvalgets anbefalinger.

Udvalget anbefaler, at delforløb i uddannelserne skal have en klar jobprofil, der modsvarer af beskæftigelsesområder på arbejdsmarkedet og dermed give erhvervskompetence.

Endelig var det et af resultaterne af samtaler mellem Undervisningsministeriet og arbejdsmarkedets parter i foråret 2003, at der burde sættes ekstra ind på etablering af nye korterevarende uddannelser med en klar jobprofil og med mulighed for fortsat uddannelse. Det fremgår af den offentliggørelse af samtalerens resultat, som fandt sted den 2. april 2003.

Jeg vil fastslå, at der ikke er tale om »halve uddannelser«, da trinene i en trindelt uddannelse skal give erhvervskompetence og have en selvstændig jobprofil – og dermed giver uddannelserne mulighed for direkte adgang til arbejdsmarkedet.

Elever i trin 1 vil modtage elevløn, hvis de har en uddannelsesaftale med en virksomhed. Elever, der begynder i skolepraktik efter den 31. december 2003 vil modtage den nye skolepraktikydelse.

Målgruppen for uddannelse på trin 1 vil være alle elever, som ønsker en kortere erhvervsuddannelse. Men trin 1 kan også være et tilbud til unge, som lægger særlig vægt på de praktiske elementer i en uddannelse, og som ønsker at komme hurtigere ud på arbejdsmarkedet.

Elever, der har gennemført trin 1 vil kunne indgå uddannelsesaftale om de følgende trin i uddannelsen. Derved har de mulighed for senere at kvalificere sig til et højere niveau, hvis de ønsker det.

Herudover vil jeg særligt fremhæve, at vi med aftalen indfører en helt ny uddannelsesmulighed for unge under 25 år i form af eud+ fra den 1. januar 2005. Men denne mulighed kan unge gennemføre efterfølgende trin i en uddannelse uden uddannelsesaftale, hvis de har haft relevant lønnet beskæftigelse i mindst et halvt år på baggrund af 1. trin i uddannelsen.

Spørgsmål Æ:

Ministeren bedes redegøre for, hvad de skærpede krav til eleverne om geografisk og faglig mobilitet indebærer, og hvilke sanktionsmuligheder der er, hvis eleverne ikke efterkommer de nye krav.

Svar:

Det er en forudsætning for optagelse i skolepraktik, at eleverne skal være Egnede, Geografisk Mobile, fagligt Mobile og Aktivt søgende («EMMA-kriterierne»).

I det fremsatte lovforslag foreslås det, at den faglige mobilitet også skal omfatte alle ungdomsuddannelser, som kan være relevante i forhold til det gennemførte grundforløb. Dette skal ses i forhold til, at eleverne i den såkaldte karenstid på 2 måneder nu får mulighed for at kvalificere sig yderligere, f.eks. ved at deltage i yderligere uddannelse, der kan rette sig mod andre uddannelser end den uddannelse, som eleven primært ønsker.

Elever skal som sagt ved optagelse i skolepraktik opfylde EMMA-kriterierne, og de skal under hele skolepraktikforløbet opfylde disse krav. Kravene er ikke nye, bortset fra, at eleverne efter forslaget også skal vejledes om mulig overgang til uddannelse efter andre ungdomsuddannelseslove og være positive overfor sådanne tilbud.

Hvis en elev ikke lever op til EMMA-kriterierne, er skolepraktik-vejen ikke en mulighed for ham eller hende.

Dette vil ikke være til hinder for, at eleverne – senere – kan fortsætte uddannelsen med en uddannelsesaftale.

Spørgsmål Ø:

Ministeren bedes redegøre for hvilke erhvervsuddannelser, der er underlagt adgangsbegrænsning i dag, samt hvilke erhvervsuddannelser ministeren forestiller sig, der fremover skal være adgangsbegrænsning – evt. øget adgangsbegrænsning – på.

Svar:

Der er for tiden indført adgangsbegrænsning til følgende 9 uddannelser:

Ædelsmed

Fotograf

Mediegrafiker

Film- og TV produktion

Veterinærsygeplejerske

Frisør

Teater- og udstillingsteknisk assistent

Digital Media

Beklædningshåndværker

I forlængelse af aftalen om fase II vil Undervisningsministeriet foretage en styrket overvågning af uddannelsernes relevans på arbejdsmarkedet, baseret på de nyeste oplysninger om beskæftigelsesfrekvenser for de færdiguddannede. Den forstærkede overvågning vil blive udført i samarbejde med Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser.

Overvågningen kan føre til, at der kan blive tale om, at der indføres yderlige adgangsbegrænsning til erhvervsuddannelser.

Med lovforslaget indføres mulighed for adgangsbegrænsning til skolepraktik, som skal udmøntes konkret efter samme model, som benyttes ved adgangsbegrænsning til selve uddannelserne.

Dette vil ske dels med udgangspunkt i beskæftigelsesfrekvensen for den enkelte uddannelse, dels ud fra konkrete vurderinger af, hvorledes skolepraktiktilbuddet spiller sammen med indgåelse af uddannelsesaftaler inden for de enkelte uddannelser.

Det er vigtigt for regeringen og aftalepartierne at understrege, at skolepraktik ikke må være en sovepude hverken for virksomhederne og deres evne og vilje til at løfte ansvaret for sikring af vekselluddannelsesprincippet eller for eleverne med henblik på at søge uddannelser, der på sigt har en beskæftigelsesmæssigt sigte. Derfor er det udtrykkeligt fremhævet i lovforslagets tekst,

at hensynet bl.a. de efterfølgende beskæftigelsesmuligheder kan begrunde en given adgangsbegrænsning.

Der er endnu ikke truffet beslutning om yderligere uddannelser, hvor der skal indføres adgangsbegrænsning eller om uddannelser, hvor der skal indføres adgangsbegrænsning til skolepraktik.

Beslutninger om indførelse af adgangsbegrænsning til uddannelser og adgangsbegrænsning til skolepraktik forventes at blive truffet med henblik på virkning fra 2005.

Spørgsmål Å:

Ministeren bedes redegøre for, hvordan det er gået på andre uddannelsesområder, hvor staten har forsøgt at bruge adgangsbegrænsning som en reguleringsmekanisme, f.eks. medicinstudiet, ingeniøruddannelsen m.v.

Svar:

Jeg vil starte med påpege, at adgangsbegrænsningen på medicinstudiet og ingeniøruddannelsen ikke hører under mit ressort, men er et anliggende for ministeren for Videnskab- Teknik og Udvikling.

Der er dog også adgangsbegrænsninger på flere uddannelser under Undervisningsministeriet og adgangsbegrænsninger på uddannelser er således ikke noget nyt.

På de korte videregående uddannelser er der som hovedregel frit optag. Dvs. at institutionen kan fastsætte kapaciteten under hensyn til muligheden for at give en forsvarlig undervisning med kvalificerede lærerkræfter og tilstrækkelig bygningskapacitet.

På nogle af de mellemlange videregående uddannelser er der også frit optag efter de samme principper, men på en del af uddannelserne har ministeriet fastsat et maksimumsoptag.

Antallet af dimensionerede uddannelser varierer fra år til år, og begrundelsen for at dimensionere varierer også. De faktorer, som indgår i vurderingen af, om den enkelte uddannelse skal dimensioneres, er:

- regionale hensyn (det gælder f.eks. læreruddannelsen, hvor dimensioneringen bruges til at fastholde regional spredning i optagelsen),
- antallet af praktikpladser, specialiseringen i uddannelsen,

– arbejdsmarkedsforhold/-efterspørgsel og eventuelt økonomiske hensyn.

Dimensioneringen fastsættes ved inddragelse af institutionerne, rektorforsamlinger, praktikpladsværter og aftagere.

Det er mit indtryk, at reguleringen, virker efter hensigten, og bidrager til et samarbejde om at udnytte uddannelseskapaleten optimalt – og reguleringen er i høj grad med til, at sikre en vis overensstemmelse mellem tilgangen til uddannelserne og den reelle praktikpladskapacitet.

Spørgsmål AA:

Kan en elev forsætte på det såkaldte 2. trin uden en praktikaftale, og hvordan kan man komme på 2. trin, hvis dette ikke er tilfældet?

Svar:

Elever der har gennemført trin 1 af en trindelt erhvervsuddannelse, vil kunne fortsætte uden uddannelsesaftale i skolepraktik på de trindelte uddannelser, der udbydes og gennemføres med skolepraktik.

Med lovforslaget foreslås endvidere indført en ny uddannelses mulighed for at fortsætte på trindelte uddannelser uden uddannelsesaftale. For elever under 25 år bliver der fremover mulighed for efter 6 måneders relevant beskæftigelse på grundlag af 1. trin i uddannelsen at tage 2. trin i uddannelsen gennem den såkaldte eud+.

Spørgsmål AB:

Hvordan definerer ministeren »et tilstødende fagligt område«, jf. kravet om, at eleven aktivt skal reagere på tilbudte praktikpladser, som eleven har adgang til efter supplerende undervisning i et tilstødende fagligt område efter højst 10 ugers (ca. 2 måneders) supplerende undervisning på grundforløbsvilkår?

Svar:

Et »tilstødende fagligt område« indgår ikke i aftalen eller i lovforslaget. Derimod tales om »beslægtede job- og uddannelsesområder inden for erhvervsuddannelserne (eud)« og om »anden relevant og beslægtet grundlæggende erhvervsrettet uddannelse« samt om »beslægtede job- og uddannelsesområder uden for erhvervsuddannelserne«.

Der kan eksempelvis være tale om uddannelsen til smed eller til industritekniker for elever,

der ønsker at blive automekaniker, en social- og sundhedsuddannelse for elever, der ønsker en serviceassistentuddannelse, køkkenassistent for elever, der ønsker at blive kok eller faglært landmand for elever, der ønsker en uddannelse som dyrepasser.

Spørgsmål AC:

Hvad var begrundelsen for, at daværende undervisningsminister Margrethe Vestager i 1999 modtog Carl Bertelsmann Prisen for verdens bedste erhvervsuddannelser?

Svar:

Motiveringen for udpegningen blev i forbindelse med overrækkelsen af prisen sammenfattet i følgende punkter:

- Det tætte samarbejde mellem alle aktørerne inden for området. Det danske koncept blev karakteriseret som udtryk for subsidiaritet, og arbejdsmarkedets parters rolle på alle niveauer blev fremhævet, herunder arbejdet i råd, faglige udvalg, de lokale uddannelsesudvalg og i skolebestyrelserne.
- Den fleksible organisering af erhvervsuddannelserne. Her fremhævedes bl.a. den kontinuerlige tilpasning til arbejdsmarkedets behov gennem skolernes fleksible arbejde med de lokale undervisningsplaner.
- Mål- og rammestyringsprincipperne i styringen af skolerne og skolernes selvstændige tilrettelæggelse af undervisningen inden for bekendtgørelsernes rammer og deres budgetansvar i forbindelse med taksametertilskudsordningen. Skolerne blev også fremhævet som regionale kvalifikations- og teknologicentre.
- Det blev fremhævet at eleverne får en god forberedelse til fremtidens krav gennem styrkelse af deres selvstændighed og ansvarlighed, bl.a. ved arbejdet i »open-learning« centre. Herved får de unge også afprøvet egne styrker og forudsætninger.
- Kombinationen af erhvervsfaglige, personlige og almene kvalifikationer i alle erhvervsuddannelserne. Også den store pædagogiske udfordring for skolerne og lærerne i denne forbindelse blev fremhævet.
- Den kontinuerlige kvalitetsudvikling. Her blev der peget på det systematiske arbejde med kvalitetsudvikling og resultatvurdering, herunder princippet om selvevaluering på alle niveauer.

I den sammenfattende konklusion hedder det, at det danske erhvervsuddannelsessystem er eksemplarisk, fordi det udviser en høj grad af fleksibilitet og høje kvalitetsstandarder i den løbende fornyelsesproces, og resultaterne imødekommer behovene både hos den enkelte – især den enkelte elev – og på arbejdsmarkedet og i virksomhederne.

Og sådan er det stadig. Dvs. der ændres intet i forhold til Bertelsmann's fondens motivering fra 1999. Vi har et fremragende vekseluddannelsessystem.

I mine øjne bliver det oven i købet bedre, idet målet med fornyelsen af vekseluddannelsesprincippet er at færre unge fremover vil afslutte deres EUD uden rigtig praktik.

Nogle af udvalgets spørgsmål og undervisningsministerens svar herpå

Spørgsmålene og svarene er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål 9 :

På baggrund af de kendte tal fra 2002 og 2003 vedr. elevtal samt antal elever i skolepraktik ønskes ministerens opfattelse af hvilke uddannelsesområder, der skal have begrænset antallet af skolepraktikpladser på baggrund af lovforslaget. Hvorledes havde skolepraktikken i 2002 og 2003 set ud med de kendte tal og den kommende lovgivning i lovforslaget? Hvilke uddannelser skulle så ikke have haft skolepraktikpladser? Hvilke uddannelser havde fået beskåret deres skolepraktikpladser?

Svar:

Den hypotetiske del af spørgsmålet kan ikke besvares, da beslutningerne på området forudsætter en proces, som endnu ikke har kunnet gennemføres.

Indførelse af adgangsbegrænsning til skolepraktik i de enkelte uddannelser er i forbindelse med en tilpasning af den samlede uddannelsesindsats til det fremtidige jobmarked en ny mulighed, som skal udmøntes konkret på samme måde som ved adgangsbegrænsning til uddannelserne som helhed.

Beslutningerne om adgangsbegrænsning til skolepraktik vil ske med udgangspunkt i den generelt forstærkede overvågning af uddannelsernes relevans på arbejdsmarkedet og efter nærmere drøftelser mellem ministeriet og de relevante faglige udvalg samt efter rådgivning fra Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser.

Beslutningerne om adgangsbegrænsning til skolepraktik vil desuden ske på baggrund af erfaringer, der tyder på, at der inden for visse brancher kan udvikle sig en uhensigtsmæssig brug af ordningen. Der er således eksempler på virksomheder inden for visse brancher, som først ansætter elever, når de har været i skolepraktik i nogen

tid. Ligeledes har mange skolepraktikelever i perioder været udlånt gratis til virksomheder.

Der er endnu ikke taget konkret stilling til, hvilke uddannelser der vil blive omfattet af adgangsbegrænsning til skolepraktik. Der sigtes på, at beslutninger om adgangsbegrænsning til skolepraktik er truffet senest sommeren 2004, hvilket vil give skolerne mindst et halvt år til at tilrettelægge undervisningstilbud og eleverne et tilsvarende tidsrum til at indstille sig på ændringerne.

Spørgsmål 10:

På baggrund af de kendte elevtal for 2002 og 2003, ønskes ministerens tilkendegivelse af, hvilke uddannelser der med lovforslaget ville have fået adgangsbegrænsning, hvis lovforslaget eksempelvis var blevet gennemført den 1. januar 2002.

Svar:

Der er i dag adgangsbegrænsning til 9 uddannelser, og adgangsbegrænsningen omfatter efter de gældende regler alene elever uden uddannelsesaftale.

Beslutningerne om adgangsbegrænsning til flere uddannelser vil ske med udgangspunkt i den generelt forstærkede overvågning af uddannelsernes relevans på arbejdsmarkedet, og efter nærmere drøftelser mellem ministeriet og de relevante faglige udvalg og rådgivning fra Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser.

Den forstærkede overvågning kan føre til, at der kan blive tale om, at der indføres yderligere adgangsbegrænsning til erhvervsuddannelser.

Der er derfor endnu ikke taget konkret stilling til, hvilke yderligere uddannelser der vil blive omfattet af adgangsbegrænsning eller evt. alene af adgangsbegrænsning til skolepraktik.

Jeg henviser i øvrigt til min besvarelse af spørgsmål 9.

Spørgsmål 11:

Ifølge aftalen om fase II, der er optrykt som bilag 1 i lovforslaget, skal eleverne reagere på tilbudte praktikpladser, uanset hvor praktikpladserne findes. Ministeren bedes uddybe de skærpede krav til den geografiske mobilitet, herunder om eksempelvis den 17-årige elev på træfagenes byggeuddannelse i Ålborg har pligt til at reagere på en tilbudt praktikplads i eksempelvis Nakskov.

Svar:

Det er rigtigt, at den styrkede efterlevelse af EMMA-kriterierne bl.a. vil indebære, at elever skal være villige til at modtage en konkret aktuelt tilbudt praktikplads, som opfylder de krav, som en praktikplads skal opfylde uanset hvor i landet, praktikpladsen findes.

Til gengæld kan der efter de nærmere regler herom ydes mobilitetstilskud til eleven efter AER-lovens § 8 i form af tilskud til bl.a. rejse- og opholdsudgifter, herunder i det eksempel, som spørgsmålet nævner, til egenbetalingen for ophold på skolehjemmet ved teknisk skole i Nakskov, hvor der vil være jævnaldrende unge elever og pædagogisk faglige tilbud til og tilsyn med eleverne.

Spørgsmål 18:

Hvor mange ubenyttede praktikpladser fandtes der ultimo september 2003?

Svar:

Der findes ikke relevante og anvendelige statistikopgørelser over antal ubenyttede praktikpladser.

Der er heller ikke andre offentligt tilgængelige og brugbare informationer om antallet af ubenyttede godkendte og anvendelige praktikpladser.

For at udbrede kendskabet til ledige, godkendte praktikpladser indeholder forslaget i § 2, nr. 7, en bestemmelse om, at de faglige udvalg skal offentliggøre en fortegnelse over godkendte virksomheder på internettet.

Det er tanken, at disse oplysninger skal gøres tilgængelige i sammenhæng med det elektroniske mødested www.praktikpladsen.dk, som Undervisningsministeriet har stillet til rådighed for virksomheder og elever. Samme sted som praktikpladssøgende eleverne efter forslaget i § 2, nr.

15, forventes at skulle optages som led i de reviderede EMMA-regler.

De nærmere regler vil blive drøftet med Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser. For så vidt angår de faglige udvalgs pligter vil drøftelsen finde sted i denne måned.

Dette initiativs berettigelse er understreget af, at meget få virksomheder af egen drift har benyttet den elektroniske facilitet, selv om ministeriet i januar 2003 sendte orientering, brugernavn og adgangskoder direkte til mere end 60.000 praktikvirksomheder, der alle er eller har været godkendt til at uddanne inden for erhvervsuddannelsens område.

Spørgsmål 19:

Hvilket dokumenteret behov er der for de nye korte uddannelser, som er skitseret i aftalen?

Svar:

Anbefalingerne af modellen med korte faglige uddannelser kommer fra udvalget bag rapporten om fornyelse af de merkantile uddannelser samt fra udvalget om fornyelse af vekselluddannelsesprincippet m.v. for visse tekniske erhvervsuddannelser. Der var repræsentanter for arbejdsmarkedets parter i begge udvalg. Desuden var en anbefaling af bedre muligheder for at etablere korterevarende uddannelser et af resultaterne af samtalerne mellem Undervisningsministeriet og arbejdsmarkedets parter i foråret 2003. Samtalerne blev gennemført som forberedelse af de politiske forhandlinger om fase II.

Jeg mener, at disse tre udspil hver for sig dokumenterer behovet.

Hertil kommer, at flere arbejdsgiverorganisationer i deres offentliggjorte kommentarer til debatoplægget fra Det Økonomiske Råds formandskab har udtalt sig meget positivt om dette initiativ.

Spørgsmål 24:

Er det korrekt, at lovforslaget betyder, at en lærling, der uforskyldt mister sin praktikplads og dermed kommer i skolepraktik, med lovforslaget bliver sat ned fra sin lærlingeløn til skolepraktikydelser?

Svar:

En elev, der begynder i skolepraktik efter den 31. december 2003, vil blive omfattet af de nye

regler om skolepraktikydelse, uanset om eleven kommer fra et grundforløb eller fra en brudt uddannelsesaftale.

Spørgsmål 26:

Er ministeren uenig med Håndværksrådet, der i sit høringssvar anfører: »Det er Håndværksrådets vurdering, at virksomhederne generelt set efterspørger et højere kompetenceniveau – ikke et lavere. En trindeling kan derfor risikere at medføre, at unge tilskyndes til at tage en uddannelse, der vil stille dem dårligere på arbejdsmarkedet.«?

Svar:

Jeg er grundlæggende enig med Håndværksrådet med hensyn til, at virksomhederne generelt set efterspørger et højt kompetenceniveau. Og erhvervsuddannelserne vil også med initiativerne i forlængelse af lovforslaget fortsat være på et højt kompetenceniveau.

Men et højt kompetenceniveau behøver ikke inden for alle brancher være ensbetydende med en lang uddannelse. Og med udviklingen og brugen af kortere uddannelser inden for nogle områder vil der efter min opfattelse være gode muligheder for, at det samlede kompetenceniveau faktisk hæves, idet en række unge og voksne fremover vil have bedre mulighed for at overskue og gennemføre en kompetencegivende erhvervsuddannelse.

Der er allerede nu mulighed for trindelte uddannelser, som tegner en betydelig del af det samlede erhvervsuddannelsesbillede, idet der er ca. 25 trindelte uddannelser. Lovforslaget vil bidrage til en intensivering af arbejdet med udvikling af trindelte uddannelser.

Dette vil ikke ske mekanisk, men i et samspil med de faglige udvalg og eventuelt andre interesserede.

Endelig vil jeg gøre opmærksom på, som det også blev nævnt ved førstebehandlingen af lovforslaget, at der ligger et stort ansvar hos de virksomheder, der efterspørger et meget højt kompetenceniveau, med hensyn til indgåelse af uddannelsesaftaler med elever om de relevante erhvervsuddannelser.

Jeg henviser i øvrigt til mit svar på spørgsmål 19.

Spørgsmål 29:

Det er i flere høringssvar fremhævet, at aftalen om fase II primært vil gå ud over svage unge, tosprogede, revalidender og aktiverede. Er ministeren enig i denne opfattelse, og hvad agter ministeren at gøre for at sikre, at også disse grupper får en chance på et bredt, helt og fagligt velfunderet arbejdsmarked?

Svar:

Jeg vil indledningsvis nævne, at problemstillingen også er berørt i svarene på spørgsmålene 3 (bilag 13) og 4 (bilag 15), hvortil jeg kan henvises.

Jeg vil her særligt fremhæve, at aftalen indeholder flere elementer, som vil give de nævnte grupper bedre muligheder for at gennemføre en relevant erhvervsrettet uddannelse.

Gennemsigtheden på praktikpladsmarkedet øges, så elever og virksomheder enkelt og ubureaukratisk kan finde hinanden.

Skolepraktikordningen omlægges på en række områder med henblik på, at erhvervsuddannelserne i højere grad end i dag gennemføres med uddannelsesaftale.

Andre ændringer vil bidrage til, at eleverne er bedre kvalificerede i forhold til virksomhedernes behov, når eleverne skal i praktik eller vil give øgede muligheder for en fleksibel tilrettelæggelse i forhold til virksomhedernes behov og skolernes muligheder.

Lovforslaget sætter fokus på mulighederne for at nedsætte ad hoc-udvalg for at etablere korterevarende erhvervsuddannelser og trindelte uddannelser på områder, hvor der er behov for arbejdskraft. Kombinationen af trindelte uddannelser og eud+ forventer jeg vil være en attraktiv mulighed for elever i de nævnte målgrupper.

Disse ovennævnte ændringer skal desuden ses i sammenhæng med den seneste ændring af erhvervsuddannelsesloven, som blev vedtaget med lov nr. 448 af 10. juni 2003. Det blev her præciseret, at skolerne ved optagelsen af eleverne i grundforløbet for august 2003 skal udarbejde en personlig uddannelsesplan for den enkelte elev på grundlag af elevens reelle kompetencer. Efter disse regler skal skolen tilbyde elever med manglende forudsætninger supplerende undervisning.

Jeg vurderer på den baggrund, at erhvervsuddannelserne både i dag og fremover vil være et godt tilbud til elever, som har brug for et særligt tilrettelagt uddannelsesstilbud, der giver gode muligheder for at opnå beskæftigelse efter endt uddannelse.

Spørgsmål 35:

Hvordan skal uddannelsesgarantien forstås, og hvorledes vil den blive udfoldet i praksis? Er det sikret, at alle kan gennemføre en faglig uddannelse, og kan det ske efter eget valg?

Svar:

Den hidtidige »uddannelsesgaranti« indebærer, at elever har sikkerhed for at kunne gennemføre en uddannelse:

1. hvortil det gennemførte grundforløb giver adgang og
 2. som udbydes med skolepraktik, hvortil kommer,
 3. at eleven skal opfylde EMMA-kriterierne.
- »Garantien« indebærer derimod ikke, at eleven har garanti for at kunne gennemføre enhver erhvervsrettet uddannelse, som vedkommende er begyndt på.

Elevens sikkerhed for at blive optaget og for at kunne gennemføre gælder i sagens natur ikke ubetinget adgang til et adgangsbegrænset hovedforløb og heller ikke optagelse i skolepraktik i en uddannelse på negativlisten. Eleven kan heller ikke forlange optagelse til et speciale, som skolen ikke udbyder med skolepraktik.

I disse tilfælde betyder »uddannelsesgaranti«, at eleven har ret til om nødvendigt at få tilbudt et overgangskursus eller anden eventuel supplerende og derpå få tilbud om praktik eller skolepraktik i en anden erhvervsuddannelse end den oprindeligt ønskede.

»Uddannelsesgarantien« justeres efter det foreliggende forslag samlet set således:

1. mulighed for eud+ på trindelte uddannelser
2. der gennemføres en styrket efterlevelse af EMMA-kriterierne
3. mobilitetskravet udvides til også at gælde andre erhvervsrettede uddannelser på ungdomsuddannelsesniveau (grundlæggende niveau)
4. mulighed for mobilitetsfremmende ydelser udvides tilsvarende

5. flere uddannelser kommer på negativlisten og
6. flere uddannelser bliver adgangsbegrænset,

Spørgsmål 43:

Hvis en elev uberettiget mister sin elevplads og skal tilbydes skolepraktik, skal eleven så ned på den nye godtgørelse? Hvad sker der, hvis eleven er i gang med en uddannelse, hvor skolepraktik er på negativlisten?

Svar:

Der henvises til svaret på spørgsmål 24 (L 84 – bilag 22), hvoraf det fremgår, at den nye ydelse gælder for alle, der begynder skolepraktik efter 31. december 2003.

Elever, der mister deres uddannelsesaftale, og er i gang med en uddannelse, der ikke udbydes med skolepraktik, vil kun kunne optages på en beslægtet uddannelse.

Sådanne elever er stillet som hidtil, og de kan ikke optages i skolepraktik i en uddannelse, hvortil ingen skole har indrettet skolepraktikundervisning.

Spørgsmål 44:

Hvilke krav er der blevet stillet til arbejdsgiverne i lovforslaget? Der blev i sin tid i den tidligere trepartsaftale lovet 36.000 praktikpladser, men der er nu kun p.t. 28.000.

Svar:

Det er en forudsætning for lovforslaget, at arbejdsgiverne – lige så vel som de øvrige interessenter (skoler, elever og faglige udvalg) – går aktivt ind i processen med at udnytte praktikpladskapaciteten bedre, end i dag. Som det blev understreget under 1. behandlingen af lovforslaget har især arbejdsgiverne et stort ansvar for at sørge for de relevante praktikpladser for derved at sikre virksomhederne kvalificeret arbejdskraft, jf. også svaret på spørgsmål 26 (L 84 – bilag 22).

Indirekte vil anvendelsen af de forskellige instrumenter i aftalen synliggøre kravet til arbejdsgiverne – f.eks. i de tilfælde, hvor der indføres adgangsbegrænsning til skolepraktik i en uddannelse. Et sådant initiativ vil betyde, at det ikke længere vil være muligt for virksomheder at afvente, at eleverne kvalificeres i en periode i skolepraktik, før de indgår delaftale eller restlæreaftale med en virksomhed.

Endelig vil muligheden for at indgå korte uddannelsesaftaler betyde, at f.eks. virksomheder med særlig kort planlægningshorisont, som hidtil af den grund har afstået fra at indgå uddannelsesaftaler, fremover vil kunne bidrage med praktikpladskapacitet.

Spørgsmål 58:

Vil ministeren redegøre for, hvad de skærpede krav til eleverne om geografisk og faglig mobilitet indebærer, og hvilke sanktionsmuligheder der er, hvis eleverne ikke efterkommer de nye krav?

Svar:

Elever, der ønsker at komme i eller er optaget i skolepraktik, skal i forbindelse med optagelse og under hele forløbet opfylde de såkaldte EMMA-kriterier. Opfylder eleven ikke disse, må eleven forlade skolepraktik, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 j. Det er de til enhver tid gældende EMMA-kriterier, der skal følges.

Som noget nyt indføres der også vejledning til eleverne om mulighed for uddannelse inden for andre lovområder end erhvervsuddannelsesloven. Jeg henviser til lovforslagets § 2, nr. 15. I tilslutning hertil indføres der også mulighed for mobilitetsfremmende ydelser i forbindelse med overgang til anden uddannelse. Det fremgår dog af forslaget i § 2, nr. 17, at elever ikke er pligtige til at overtage en tilbudt plads, hvis dette vil påvirke, at den tilbudte uddannelse vil blive afsluttet senere end den uddannelse, som elever er i gang med i skolepraktik.

Justeringen af EMMA-kriterierne vil blive foretaget ved ændring af de gældende regler i bekendtgørelse nr. 1418 at 27. december 2000 om elevers og praktikvirksomheders retsforhold m.v. i erhvervsuddannelserne efter høring af Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser. Jeg forventer, at reglerne vil få virkning fra den 1. april 2004.

Spørgsmål 69:

Kan ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 4, jf. L 84 - bilag 25, dokumentere, at der ikke vil være færre voksne, der vil gennemføre en eud, når lovforslaget er vedtaget, og hvor skal de flere påståede praktikpladser komme fra?

Svar:

Jeg kan af gode grunde ikke dokumentere en effekt af denne lovgivning, før den har haft virkning i nogen tid. Men som jeg svarede på spørgsmål 4 (L 84 - bilag 25), forventer jeg, at fornyelsen af veksluddannelsesprincippet i form af nye uddannelsesmuligheder og flere praktikpladser også vil komme de voksne til gode. Praktikpladserne forventes at blive et resultat af den meget brede initiativrække, der ligger i forlængelse af lovforslaget og den seneste ændringslov. Jeg vil i særlig grad fremhæve:

- At flere virksomheder lever op til deres ansvar for at uddanne kvalificeret arbejdskraft til fremtidens samfund ved at oprette nye praktikpladser,
- at mange af de i dag godkendte, men ikke benyttede praktikpladser, aktiveres – bl.a. via en øget synlighed af disse pladser,
- at anvendelse af nye eller eksisterende korte uddannelser (herunder i trindelte uddannelser) i sig selv medvirker til, at et hidtil uudnyttet praktikpladspotentiale kan blive udnyttet,
- at anvendelsen af de nye muligheder for korte uddannelsesaftaler eller kombinationsaftaler bevirker, at virksomheder, der i dag ikke tager elever, fremover vil gøre det, selv med en kort planlægningshorisont og endelig
- at muligheden for at benytte erhvervsuddannelseslovens § 15, stk. 3 (individuelle uddannelsesaftaler) udnyttes.

Spørgsmål 72:

Ministeren skriver at det fortsat er de faglige udvalg der stiller forslag om uddannelser – vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 4, jf. L 84 - bilag 25, give en udtømmende redegørelse for, hvad de såkaldte ad hoc-udvalg skal bruges til, jf. ministerens bemærkning om, at det fortsat er de faglige uddannelser, der stiller forslag om uddannelser?

Svar:

Lovforslaget indebære ingen ændring af bestemmelserne om, at det er de faglige udvalg, som har det primære ansvar for at følge den erhvervsmæssige udvikling og udviklingsmuligheder inden for udvalgets område og tilgrænsende områder og efter behov tage initiativ til nyetablering, omlægning og nedlæggelse af uddannelser.

Ad hoc-udvalg er et instrument, som ministeren kan bruge til at iværksætte en ønsket udvikling, såfremt et fagligt udvalg ikke opfylder sine forpligtelser i henhold til erhvervsuddannelsesloven i fornødent omfang, eller såfremt der viser sig beskæftigelsesområder, der ikke dækkes af faglige udvalg.

Spørgsmål 77:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 4, jf. L 84 – bilag 25, sikre – eventuelt via de såkaldte ad hoc-udvalg, at alle trin på en eud afsluttes med en svendep prøve og uddannelsestitel, hvis de faglige udvalg ikke gør de?

Svar:

Et kompetencegivende trin pr. definition vil blive afsluttet med en prøve og vil blive forsynet med en uddannelsestitel. Om der bliver tale om en svendep prøve afgøres efter loven af det faglige udvalg, som også forudsættes at foreslå en titel. Hvis den pågældende uddannelse er omfattet af et ad hoc-udvalgs kompetence, og udvalget er blevet tillagt beføjelser som et fagligt udvalg, vil opgaven blive udført af ad hoc-udvalget.

Spørgsmål 78:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 5, jf. L 84 – bilag 27, præcisere bemærkningerne om ad hoc-udvalgene og give konkrete eksempler på forskellen mellem den tidligere mulighed for nedsætte ad hoc-udvalg og så på de i lovforslaget foreslåede regler?

Svar:

Spørgsmålet vedrører lovforslagets § 2, nr. 8 og 9. Efter de gældende regler kan undervisningsministeren i forbindelse med forberedelse og iværksættelse af uddannelser nedsætte midlertidige faglige udvalg efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser. Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser har allerede i dag en forpligtelse til at følge den erhvervsmæssige udvikling og på grundlag heraf afgive indstilling om behovet for oprettelse af nye uddannelser. Denne forpligtelse skærpes og operationaliseres ved forslaget. Som noget nyt foreslås det, at ministeren kan pålægge rådet at afgive indstilling om nedsættelse af et midlertidigt fagligt udvalg inden en nærmere fastsat frist.

Efter de gældende regler kan ministeren endvidere nedsætte ad hoc-udvalg. Med forslaget bliver der udtrykkelig hjemmel til, at efteruddannelsesudvalg nedsat efter arbejdsmarkedsuddannelsesloven kan fungere som ad hoc-udvalg. Ad hoc-udvalg kan også omfatte repræsentanter for skoler, udredningsinstitutter, forskningsinstitutioner og andre relevante organer og særligt sagkyndige.

Ad hoc-udvalg kan i givet fald nedsættes efter ministerens bestemmelse til at varetage de opgaver og funktioner, som varetages af faglige udvalg, bl.a. med henblik på at etablere nye uddannelser, hvis organisationerne, de faglige udvalg eller Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser ikke viser handlekraft på området. Forslaget skal bl.a. forbedre mulighederne for at etablere kortvarige uddannelser på områder, hvor der er grundlag for det. Ministeren har allerede i dag mulighed for at bemyndige et ad hoc-udvalg til at varetage opgaver og funktioner, som varetages af de faglige udvalg. Bestemmelsen indebærer, at ministeren også vil kunne bemyndige et efteruddannelsesudvalg efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. til at varetage disse opgaver.

Beføjelsen styrkes således navnlig derved, at ministeren kan pålægge rådet at afgive indstilling om nedsættelse af et midlertidigt fagligt udvalg inden en nærmere angivet frist og ved at ministeren kan bemyndige et efteruddannelsesudvalg nedsat efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser mv. til at fungere som et midlertidigt fagligt udvalg eller et ad hoc-udvalg efter erhvervsuddannelsesloven.

Spørgsmål 80:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 5, jf. L 84 – bilag 27, redegøre fyldestgørende og udtømmende for, hvordan »alle unge med evne og vilje kan få adgang til at gennemføre en erhvervsrettet kompetencegivende uddannelse.«?

Svar:

Denne målsætning skal bl.a. nås ved at skaffe flere praktikpladser gennem styrket opsøgende arbejde fra de faglige udvalgs og fra skolernes side og ved at omdanne restuddannelsesaftaler til ordinære aftaler. Samtidig skal eleverne være

fagligt og geografisk mere mobile og praktikpladsmarkedet skal gøres mere gennemskueligt.

Jeg forventer, at lovforslagets forskellige elementer samlet vil give relevante uddannelsesmuligheder for unge, som opfylder EMMA-kriterierne.

Jeg vil afslutningsvis henvise til, at aftalepartierne har indgået en aftale om fase III, hvor undervisningsministeren vil aflægge en halvårlig status på initiativerne, bl.a. med henblik på at sikre, at eleverne reelt får nye uddannelsesmuligheder. Aftalepartierne vil altså følge udviklingen nøje og om nødvendigt gribe ind.

Hensigten med lovforslaget er at skabe en bedre balance mellem virksomhedernes udbud af og elevernes efterspørgsel efter praktikpladser gennem en fornyelse af vekseldannelsesprincippet. Flere elever skal gennemføre uddannelsen med praktik i en virksomhed, og færre elever skal være henvist til skolepraktik.

Spørgsmål 84:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 9, jf. L 84 – bilag 26, give en udtømmende redegørelse for, hvad der menes med bemærkningerne om »den generelt forstærkede overvågning af uddannelsernes relevans på arbejdsmarkedet«?

Svar:

Overvågning af uddannelsernes relevans på arbejdsmarkedet er et nyt redskab, som tages i brug i den generelle overvågning af, om erhvervsuddannelserne hver for sig lever op til målsætningerne for uddannelserne. Opgørelse af beskæftigelsesfrekvensen for færdiguddannede vil være en indikator for udvælgelsen af hvilke uddannelser, der bør vurderes nærmere. Det vil i denne sammenhæng være muligt at opgøre beskæftigelsesfrekvensen for forskellige grupper af elever, herunder ordinært uddannede og elever uddannet i skolepraktik.

Redskabet implementeres i en proces, hvori Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser indgår. Desuden omfatter processen en dialog mellem de faglige udvalg og ministeriet. De faglige udvalg vil være en central aktør i overvågningen, da udvalgene bl.a. har til opgave at følge den erhvervsmæssige udvikling og udviklingsmuligheder inden for udvalgets område og tilgrænsende områder og efter behov

tage initiativ til nyetablering, omlægning og nedlæggelse af uddannelser.

Den forstærkede overvågning af uddannelsernes relevans vil således være genstand for en dynamisk proces mellem de involverede parter og vil være under stadig udvikling.

Spørgsmål 86:

Hvordan ministeren sikre en redelig og god information til Folketinget om hvilke uddannelser, der vil blive belagt med adgangsbegrænsninger, når det bliver besluttet?

Svar:

Der er endnu ikke taget stilling til hvordan Folketinget konkret informeres herom. Men jeg vil naturligvis sikre, at Folketingets Uddannelsesudvalg, hvis det ønskes, modtager fyldestgørende informationer om, hvilke uddannelser der med udgangspunkt den ny lovgivning, er blevet omfattet af adgangsbegrænsning samt om, hvordan adgangsbegrænsningen udmøntes, herunder om begrænsning af adgang til skolepraktik.

Spørgsmål 88:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 12, jf. L 84 – bilag 26, give en udtømmende og fyldestgørende redegørelse for hvilke betingelser, der vil blive tale om for at deltage i skolepraktikken?

Svar:

Eleven skal have gennemført et grundforløb og have overstået karenstiden. Desuden skal eleven opfylde de såkaldte EMMA-kriterier. De findes i bekendtgørelse nr. 1418 af 27. december 2000, §§ 34-37. Jeg henviser til mit svar på spørgsmål 68 (L 84 - bilag 33), hvor bestemmelserne er gengivet.

EMMA-kriterierne skal opfyldes, for at elever kan blive optaget til henholdsvis forblive i skolepraktik. EMMA-kriterierne går ud på, at eleven skal være **E**gnet (til uddannelsen), **M**obil (fagligt), **M**obil (geografisk), samt **A**ktiv (plads-søgende).

Ved lovændringen, jf. forslagens § 2, nr. 15, åbnes der to nye muligheder for den nærmere fastsættelse af kriterierne. Der kan efter forslaget fastsættes regler om, at elevernes faglige mobilitet også skal omfatte anden relevant og beslægtet grundlæggende erhvervsrettet uddannelse, her-

under SOSU, landbrug eller evt. egu. Eleverne skal efter forslaget reagere positivt på sådanne mulige tilbud. Hvis de ikke ønsker at udvise mobilitet og modtage en konkret tilbudt plads, opfylder de ikke EMMA-kriterierne og kan ikke optages til skolepraktik.

Som noget nyt kan der efter forslaget fastsættes regler om, at eleverne skal være registreret i et offentligt tilgængeligt register.

Reglerne om registrering skal ses i sammenhæng med initiativet i lovforslagets § 2, nr. 7, hvorefter de faglige udvalg pålægges at lægge oplysninger om, hvilke virksomheder der er godkendt, i et register, der ligeledes skal være offentligt tilgængeligt på Praktikpladsen.dk. Der vil her være mulighed for, at arbejdsgivere kan lede efter mulige elever, og eleverne vil kunne se hvilke godkendte praktikpladser, der er. Praktikpladsen.dk bliver således et elektronisk mødested for virksomheder og elever.

I tilslutning til initiativet åbnes der i AER-loven muligheder for, at der som noget nyt gives mobilitetsfremmende ydelser (MOB-ydelser) til elever, der ønsker at søge uddannelse inden for SOSU, og som hidtil kan der gives MOB-ydelser i forbindelse med rejse og etableringsudgifter m.v. til elever, der flytter sig efter en praktikplads. Jeg henviser til mit svar på spørgsmål 87 (L 84 – bilag 33).

Eleverne skal for at opfylde EMMA-kriterierne bl.a. være åbne for anden uddannelse. Der er dog den begrænsning, at det skal kun gælde, hvis det kan ske uden tab af uddannelsestid, jf. forslagens § 2, nr. 17.

Jeg henviser til mit svar på spørgsmål 58 (L 84 – bilag 30).

Spørgsmål 89:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 14, jf. L 84 – bilag 26, bekræfte, at det kun er forventninger og fornemmelser, der ligger til grund for det anslåede antal elever i virksomhedspraktik og det forøgede antal elever i korte uddannelser, og vil ministeren i modsat fald dokumentere tallene?

Svar:

Jeg kan bekræfte, at der er tale om forventninger. Det er efter aftalepartiernes opfattelse realistiske forventninger, bl.a. byggende på de samtaler, ministeriet havde med arbejdsmarkedets

parter i foråret 2003, som resulterede i et fællesnotat fra arbejdsgiver- og arbejdstagerside.

Spørgsmål 90:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 15, jf. L 84 – bilag 26, oplyse, om den fremtidige status vil blive udarbejdet på baggrund af de i dag kendte tal og metoder at gøre antallet af elever i eud op på? I modsat fald bedes om en udtømmende redegørelse for ændringerne i metoden og opgørelsen.

Svar:

I lovforslagets bilag 1, afsnit 3.1. nr. 5 er anført følgende: »Det statistiske grundlag for skolerne og de faglige udvalgs praktikpladsindsats omlægges og gøres mere målrettet i forhold til at skabe grundlag for vurdering af årsager til udviklingen på praktikpladsmarkedet og i forhold til tilrettelæggelsen af den opsøgende indsats. Ministeriet nedsætter en gruppe med ekstern repræsentation til at udvikle nye rammer for praktikpladsstatistikken.«

Dette initiativ, som vil blive gennemført, bygger på anbefalinger fra Teknologisk Institut. Som det fremgår, vil det ikke være muligt på nuværende tidspunkt at redegøre nærmere for opgørelsesmetoder mv., da de endnu ikke er udviklet.

Spørgsmål 92:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 17, jf. L 84 – bilag 26, give en udtømmende redegørelse over hvilke brancheområder, der har efterlyst yderligere muligheder for fleksibilitet?

Svar:

Jeg er ikke i besiddelse af disse oplysninger på brancheniveau, idet jeg dog har fået oplyst, at murerfaget er et af de områder, som har efterlyst mere fleksibilitet end de almindelige regler kan rumme, bl.a. med hensyn til dannelse af »lærningsekonsortier«.

Spørgsmålet har flere gange været drøftet i Erhvervsuddannelsesrådet, hvis opgaver nu er overgået til Rådet for de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser, bl.a. på et møde den 11. oktober 2002, hvor der var enighed om at søge eksisterende barrierer for kombinationsaftaler fjernet, og rådets forsøgsgruppe blev på for-

anledning af LO bedt om at tage problemstillingen op med henblik på at få mere gang i kombinationsaftalerne.

I resultatet af samtaler med arbejdsmarkedets parter om fornyelse af vekseldannelsesprincippet og nye løsninger i stedet for skolepraktik (Finanslovsaftalens fase 2) fra april 2003 er spørgsmålet i enighed mellem parterne omtalt således:

»Det antages, at mange virksomheder afholder sig fra at binde sig for 3-4-årige uopsigelige uddannelsesaftaler på grund af usikre fremtidsudsigter, eller at virksomheden har en kortere planlægningshorisont. Men de samme virksomheder antages gerne at ville indgå aftaler af kortere varighed med mulighed for forlængelse. Med henblik på at få disse virksomheder aktiveret som praktiksted har parterne peget på muligheden for forsøg med fleksible uddannelsesaftaler, dvs. uddannelsesaftaler, som alene omfatter en praktikperiode og den efterfølgende skoleperiode inden for visse uddannelser.

Parterne forudsætter, at det er de enkelte faglige udvalg, der med ministeriets godkendelse og efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet foranstalter forsøg på de enkelte uddannelsesområder.

Forsøg med fleksible uddannelsesaftaler vil sammen med forsøg med kombinationsaftaler betyde, at et hidtil ubenyttet praktikpladspotentiale kan blive aktiveret.

Forsøg med kombinationsaftaler har til formål at få aktiveret højt specialiserede virksomheder, der i dag ikke kan få en fuld godkendelse som praktiksted, karakteriseret ved, at skolerne har ansvaret for sammensætningen af elevens praktikuddannelse ved hjælp af flere virksomheder og skolepraktik. Forsøget afsluttes med udgangen af 2003.

En netop foretaget statusundersøgelse viser, at erfaringerne med kombinationsaftaler endnu er begrænsede, men at skolerne vurderer, at det meget snart vil give flere praktikpladser. Endvidere viser undersøgelsen, at der er mange små virksomheder med en fuld godkendelse, der ikke kan overskue en fuld uddannelsesaftale. Men disse virksomheder kan – pga. forsøgsbetingelserne, der betinger, at virksomheden netop ikke har en fuld godkendelse – heller ikke indgå i forsøg med kombinationsaftale. Det kan overvejes at ændre forsøgsbetingelserne, så virksomheder

med fuld godkendelse også kan indgå i forsøget. Dette vil indebære, at det skal være et led i forsøget at vurdere, om der sker uforholdsmæssige fortrængninger af uddannelsesaftaler, som strækker sig over hele uddannelsens varighed.«

Spørgsmål 95:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 23, jf. L 84 – bilag 26, give en udtømmende liste over nye korte uddannelser, og hvor der er beskæftigelse for de uddannede og samtidig uddybe bemærkningerne om at det kan være attraktivt? For hvem vil det være attraktivt og hvordan?

Svar:

Der er, jf. mit svar på spørgsmål 73, endnu ikke efter vedtagelsen af den seneste lovændring oprettet yderligere korte uddannelser. Det er derfor ikke muligt at give den ønskede liste.

Jf. mit svar på spørgsmål 93 (L 84 – bilag 33) forventer organisationerne på arbejdsmarkedet samt elevorganisationen, at korte uddannelser kan være attraktive for både virksomheder og elever. Jeg forventer, at organisationerne bag de nævnte rapporter, bl.a. gennem de faglige udvalg, vil arbejde for at skabe flere korte uddannelser.

Spørgsmål 98:

Hvordan vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 26, jf. L 84 – bilag 26, sikre sig, at det ansvar, der ifølge ministeren ligger hos virksomheder, der efterspørger arbejdskraft med et højt kompetenceniveau, udmøntes? Der ønskes en redegørelse med en udtømmende liste.

Svar:

Hele vekseldannelsesprincippet bygger på, at virksomheder samt arbejdsgiverorganisationer gennem repræsentation i råd, faglige udvalg, lokale uddannelsesudvalg og skolebestyrelser ved en fælles indsats tilvejebringer praktikpladser i et omfang, der dækker det forventede fremtidige behov for arbejdskraft.

Med lovforslaget reduceres desuden en række incitamentter til og muligheder for, at skolepraktik anvendes på en utilsigtet måde og forslaget understøttet derved, at der oprettes flere ordinære uddannelsespladser.

Jeg henviser i øvrigt til svar på spørgsmål 44 (L 84 - bilag 30).

Spørgsmål 100:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 29, jf. L 84 – bilag 26, give et udtømmende svar på, hvordan eleverne med de nye ændringer i skolepraktikken vil være bedre kvalificerede i forhold til virksomhedernes behov og hvilke fleksible muligheder, der i den forbindelse tænkes på?

Svar:

I mit svar på spørgsmål 29 sigter jeg til, at eleverne vil kunne blive bedre kvalificerede i forhold til virksomhedernes behov ved, at 1. skoleperiode i hovedforløbet kan placeres i umiddelbar forlængelse af grundforløbet. Det kan ske enten som en almindelig ordning i den enkelte uddannelse efter det faglige udvalgs bestemmelse eller som en mulighed for lokal tilrettelæggelse på grundlag af praktikvirksomhedens og elevens uddannelsesaftale. Der kan i øvrigt udvikles forsøg med en fleksibel placering af skoleugerne ved tilrettelæggelse af vekselvirkningen mellem skoleundervisning og praktikuddannelse.

Spørgsmål 101:

Er det i forlængelse af ministerens besvarelse af spørgsmål 29, jf. L 84 – bilag 26, ministerens opfattelse, at alle elever med andens etnisk baggrund end dansk har brug for et særligt tilrettelagt uddannelsesstilbud?

Svar:

Anden etnisk baggrund er ikke i sig selv grundlag for et særligt tilrettelagt undervisningsstilbud. Der er heldigvis mange unge med anden etnisk baggrund end dansk, som er velintegrerede, og som gennemfører uddannelserne på ordinære vilkår med succes.

Spørgsmål 102:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 35, jf. L 84 – bilag 30, oplyse, hvorvidt der i det forelagte lovforslag er sikkerhed for, at en elev, som ikke ønsker en trindelt uddannelse, har ret til et overgangskursus med evt. supplerende og mulighed for at vælge en anden erhvervsuddannelse end den oprindeligt ønskede?

Svar:

Jeg kan bekræfte, at en elev i sit grundforløb kan vælge uddannelsesrettede områdefag, der svarer til de hovedforløb, som er knyttet til grundforløbet. Hvis elever vælger fag der fører til en trindelt uddannelse vil eleven som udgangspunkt kvalificere sig til at fortsætte i det pågældende hovedforløb og må antages at ønske en uddannelsesaftale på området. Hvis eleven vælger om, vil det stå eleven frit for at vælge et nyt sæt uddannelsesrettede områdefag og derved kvalificere sig til et andet hovedforløb.

Eleven kan herefter vælge, hvilket af de to hovedforløb eleven vil fortsætte i, men hvis eleven ikke kan finde en praktikplads i nogen af uddannelserne, vil eleven kunne vælge at fortsætte i skolepraktik i den ene eller den anden af de to uddannelser, hvis begge udbydes med skolepraktik. Hvis kun den ene udbydes med skolepraktik, kan eleven naturligvis kun vælge denne. Hvis ingen af dem udbydes med skolepraktik, hvis elevens ønske forhindres af adgangsbe-grænsning til den ene eller begge uddannelser, må eleven vælge et nyt overgangskursus eller en uddannelse, som eleven eventuelt kan påbegyn- den uden yderligere undervisning.

Eleven vil under alle omstændigheder få mulighed for at afslutte en kompetencegivende erhvervsrettet ungdomsuddannelse.

Spørgsmål 103:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 37, jf. L 84 – bilag 30, give en udtømmende definition på, hvad det vil sige, at »der [skal] være tale om lønnet beskæftigelse i mindst 6 måneder efter afslutningen af trin 1 med arbejdsopgaver, der falder inden for det pågældende uddannelsesområde« med eksempler herpå inden for de syv hovedområder inden for det tekniske område?

Svar:

Jeg vil i forlængelse af mit svar på spørgsmål 74 tilføje, at det vil være skolens opgave at foretage en realkompetencevurdering med henblik på konkret anerkendelse af teoretiske og praktiske kompetencer. Skolen vil herefter i samråd med eleven og en eventuel arbejdsgiver udarbejde en personlig uddannelsesplan for elevens eud-forløb.

Konkret indebærer modellen, at en elev, der har gennemført uddannelsen til chaufførmedhjælper inden for indgangen Mekanik, transport og logistik, og som får mindst seks måneders beskæftigelse med transportopgaver på baggrund af trin et-uddannelsen, og som er relevant for chaufføruddannelsen, vil kunne få adgang til

eud+. Tilsvarende gælder inden for andre trindelte uddannelser, jf. nedenstående oversigt med eksempler på trindelte uddannelser inden for indgangene til de tekniske erhvervsuddannelser. Der er pt. ingen trindelte uddannelser inden for den merkantile indgang.

Grundforløb	Trin 1:	Trin 2:
Teknologi og kommunikation	Plastmedhjælper	Plastmager
Bygge og anlæg	Scene- og udstillings-medhjælper	Teater- og udstillings-teknisk assistent
Håndværk og teknik	Industrimontør	Skibsmontør
Fra jord til bord	Gastronomiassistent	Kok
Mekanik, transport og logistik	Chaufførmedhjælper	Chauffør
Service	Nådler	Ortopædi-skomagere

Spørgsmål 106:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 48, jf. L 84 – bilag 30, give en udtømmende redegørelse for, hvordan det vil påvirke uddannelsesinstitutionernes økonomi, når de selv skal finansiere halvdelen permanentgørelsen og forhøjelsen af praktikpladstaxametret via nedsættelse af uddannelsesaxametret?

Svar:

Der tilføres uddannelsesinstitutionerne i alt 50 mio. kr. som nye midler til forhøjelse af praktikpladstaxametret. Heraf finansieres 30 mio. kr. af de i alt 100 mio. kr., der var afsat til fordeling i forbindelse med flerårsaftalen for erhvervsskolerne, mens de 20 mio. kr. finansieres ved en ramme-forhøjelse. Skolernes eget bidrag udgør således 45 mio. kr. svarende til ca. 800 kr. pr. årselev, der finansieres ved en nedsættelse af undervisningstaksterne på erhvervsuddannelsernes grund- og hovedforløb.

Institutionerne vil i fremtiden modtage 3.150 kr. pr. praktikpladsaftale, der indgås. Institutio-

nernes nettoindtægt ved omlægningen kan opgøres som det forventede praktikpladstaxametertilskud fratrukket den forudsatte reduktion af undervisningstaksterne.

Tabel 1-3 nedenfor viser et regneeksempel på konsekvenserne af omlægningen på enkeltinstitutionsniveau beregnet på grundlag af Undervisningsministeriets praktikpladsstatistik. Det bemærkes, at enkelte specialskoler er udeladt, og at der er en vis usikkerhed i beregningerne, da egenfinansieringen via takstnedsættelse er beregnet på grundlag af aktiviteten i 2002.

Tabel 1 viser, at stort set samtlige handelsskoler vinder på ordningen. De to handelskostskoler i Mommærk og Odder samt Nordvestjysk Handelsskole og Gymnasium forventes dog at tabe på omlægningen.

Tabel 2 viser, at kun to tekniske skoler, Ishøj og Nakskov, kan forventes at få mindre tab på ordningen, mens tabel 3 viser, at en enkelt kombinationsskole Djursland, må forventes at få mindre på ordningen.

Tabel 1. Økonomiske konsekvenser af praktikpladstaxameter på handelsskoler

2004 prisniveau (1.000 kr.)	Forventet tilskud	Reduktion af takster	Merbevilling
Købmandsskolen Aabenraa Business College	648	201	447
Aalborg Handelsskole	2.144	838	1.306
Århus Købmandsskole	3.057	945	2.112
Vestfyns Handelsskole	96	85	11
Handelsskolen i Ballerup	898	379	519
Esbjerg Handelsskole	809	296	513
Frederikshavn Handelsskole	545	214	331
Grindsted Erhvervsskole	257	103	154
Haderslev Handelsskole	384	124	260
Herning Handelsskole	928	289	639
Hillerød Handelsskole	1.036	545	491
Holstebro Handelsskole	476	250	226
Horsens Handelsskole	706	318	388
Nordvestjysk Handelsskole	146	212	-66
Kolding Købmandsskole	1.427	567	860
Niels Brock, CBC	5.332	1.341	3.991
Køge Handelsskole	426	288	138
Lemvig Handelsskole	123	57	66
Lollands Handelsgymnasium	161	63	98
Nykøbing F Handelsskole	299	200	99
Næstved Handelsskole	798	524	274
Skanderborg-Odder Handelsskole	322	132	190
Handelsskolen i Randers	798	420	378
Ribe Handelsskole	134	108	26
Ringkjøbing Handelsskole & Handelsgymnasium	234	72	162
Roskilde Handelsskole	1.254	437	817
Silkeborg Handelsskole	656	322	334
Skive Handelsskole	326	162	164
Vestjydsk Handelsskole & Handelsgymnasium	146	71	75
Svendborg Handelsskole	587	392	195
Tønder Handelsskole	176	85	91
Varde Handelsskole og Handelsgymnasium	280	101	179
Vejen Handelsskole	199	88	111
Vejle Handelsskole	944	305	639
Viborg Handelsskole	656	344	312
Ikast Handelsskole	146	90	56
Vestegnens Handelsskole	1.404	601	803
Mommark Hkostsk	0	194	-194
Odder Hsf	0	320	-320
I alt handelsskoler	28.958	12.083	16.875

Tabel 2. Økonomiske konsekvenser af praktikpladstaxameter på tekniske skoler

2004 prisniveau (1.000 kr.)	Forventet tilskud	Reduktion af takster	Merbevilling
Erhvervsuddannelsescenter Syd	2.792	1.347	1.445
Aalborg Tekniske Skole	4.461	2.329	2.132
Århus Tekniske Skole	3.318	1.884	1.434
Esbjerg Tekniske Skole	3.199	1.225	1.974
Den Jydske Haandværkerskole	978	310	668
Herning Tekniske Skole	2.428	953	1.475
Vitus Bering, Horsens	775	377	398
Teknisk Skole Ishøj	644	671	-27
Kolding Tekniske Skole	2.543	1.126	1.417
Københavns Tekniske Skole	3.042	2.376	666
Nakskov Tekniske Skole	196	216	-20
Industri- og Håndværkerskolen	1.032	714	318
Odense Tekniske Skole	3.556	1.929	1.627
Randers Tekniske Skole	1.423	709	714
Teknisk Skole Ringsted	932	308	624
Roskilde Tekniske Skole	2.363	1.173	1.190
Silkeborg Tekniske Skole	1.768	527	1.241
Skive Tekniske Skole	905	440	465
Skjern Tekniske Skole	518	226	292
Svendborg Tekniske Skole	940	595	345
Erhvervsuddannelsescenter Midt	1.293	651	642
Hotel- og Restaurantskolen	3.383	811	2.572
Slagteriskolen i Roskilde	1.569	509	1.060
Dalum Tekniske Skole	840	451	389
Gartnerskolen Søhus	119	98	21
TEC	4.929	2.653	2.276
EUC Sjælland	1.903	1.000	903
I alt tekniske skoler	51.849	25.608	26.241

Tabel 3. Økonomiske konsekvenser af praktikpladstaxameter på kombinationsskoler

2004 prisniveau (1.000 kr.)	Forventet tilskud	Reduktion af takster	Merbevilling
TietgenSkolen, Odense	376	293	83
Djurslands Erhvervsskoler	387	433	-46
EUC Nord	1.845	923	922
Holstebro Tekniske Skole	2.156	763	1.393
Erhvervsskolen Hamlet	2.631	998	1.633
EUC Nordvestsjælland	829	772	57
Selandia - Center for erhversuddannelse	2.221	1.219	1.002
TietgenSkolen, Odense	2.025	1.060	965
Nordvestjysk uddannelsescenter	656	379	277
Struer Erhvervsskole	311	182	129
Dansk Center for Jordbrugsuddannelse	759	289	470
I alt kombinationsskoler	14.196	7.311	6.885

Spørgsmål 107:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 50, jf. L 84 – bilag 30, give udvalget en fuldstændig og udtømmende opgørelse over uddannelsesinstitutionernes nye økonomiske situation, hvis lovforslaget bliver vedtaget?

Svar:

Lovforslaget består af flere selvstændige elementer, herunder fornyelse af vekseldannelsessystemet (fase II) og finansieringsomlægningen. I spørgsmål 50 blev der spurgt til de økonomiske konsekvenser af finansieringsomlægningen for uddannelsesinstitutionerne. Svaret på dette er, at finansieringsomlægningen isoleret set ingen konsekvenser har for uddannelsesinstitutionerne, fordi finansieringsomlægningen er en økonomisk neutral omlægning af finansieringsbyrden for hhv. VEU-godtgørelse og skolepraktik mellem staten og arbejdsgiverne. Med spørgsmål 107 udbredes spørgsmål 50 til også at omfatte de økonomiske konsekvenser for institutionerne af fase II.

Fase II-aftalen forventes samlet set at indebære en mindre økonomisk forbedring for institutionerne. Dette skyldes, at reduktionen af skolepraktik forventes udlignet af en stigning i ordinære forløb og den forventede aktivitet inden for

eud+. For enkelte skoler kan der dog blive tale om større positive eller negative udsving afhængig af omfanget af den eksisterende skolepraktik.

I forhold hertil skal det endvidere bemærkes, at det samlede statslige provenu i forbindelse med udmøntningen af fase II kan henføres til mindreudgifter til forsørgelse til de enkelte elever og lavere aktivitet på skolepraktik. Den forventede udvikling i omsætningen, som følge af implementeringen af fase II initiativerne fremgår af tabel 1.

Generelt slår omsætningsfaldet som følge af reduktionen af skolepraktik først i gennem fra 2005, sammenfaldende med den forventede positive effekt af eud+, mens de forventede effekter af yderligere midler til praktikpladsaftaler og flere skoleuger til praktikpladssøgende elever allerede slår igennem fra 2004. På det merkantile område foretages endvidere en selektiv takstforhøjelse på hhx på 11 mio. kr. fra 2004.

Således vil der i 2004-2005 samlet set vil være tale om en positiv effekt af fase II-aftalen. Først i 2007 kan der konstateres en negativ effekt, der dog er meget begrænset set i forhold til den samlede omsætning i sektoren.

Tabel 1. Samlede konsekvenser af fase II for udbydere af erhvervsuddannelser

Mio. kr.	2004	2005	2006	2007	I alt
Praktikpladsaftaler	20	20	20	20*	80
EUD+		13	27	27	67
Flere skoleuger til praktikpladssøgende elever.	30	30	30	30	120
Omsætningsfald skolepraktik		-56	-165	-187	-408
Takstforhøjelse hhx	11	11	11	11	44
Nye korte forløb netto		75	70	40	185
I alt	61	93	-7	-59	88

* Rammeforhøjelsen på 20 mio. kr. til praktikpladstaxameteret er i aftalen kun forhøjet til og med 2006, men er i oversigten alligevel videreført i 2007, idet det også fremgår af aftalen, at taxameteret permanentgøres.

Det skal afslutningsvist bemærkes, at det merkantile område forventes at balancere i ligevægt, mens det tekniske område i ligevægt vil opleve et mindre omsætningsfald. Samlet set over de

næste 4 år forventes imidlertid både det merkantile og det tekniske område at opleve en positiv effekt som følge af lovforslaget.